

NÉPÚJSÁG

2025. december 17.,
szerda
LXXVII. évfolyam
285. (22151.) sz.
Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3 lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Üzembe helyezték a gyulakutai és a dicsőszentmártoni sótalanító berendezéseket

Hosszú idő után helyreáll az ivóvízellátás

Írásunk a 4. oldalon

Fotó: a Maros megyei prefektúra közösségi oldala

Decemberben se feledje el idejében megújítani előfizetését a Népújságra! Ha előfizet, olcsóbban kézhez kapja, mint ha megvásárolná!

Népújság falinaptár – kapható az újságárusoknál!

Az 1989-es eseményekre emlékeztek Temesváron
Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és a „December 15. – a román–magyar szolidaritás napja” Egyesület megemlékező konferenciát rendezett december 13-án Temesváron, az Új Ezredév Református Központban.

50% KEDVEZTMÉNY

Közellátó szemüveglencsék nyugdíjasok számára.

2025.11.01. – 2025.12.31.

OPTICA

OPTOFARM

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsaák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Leleplező vízár

Benedek István

Mesteri szintre emelték a műbalhét a környezetvédelmi tárcavezető körül, így próbálva elterelni a figyelmet a bizonyos értelemben sokkal jelentősebb, igazságszolgáltatással kapcsolatos botrányról. Abban sincs nagy meglepetés, hogy az ebben az ügyben beterveztett indítványt a szocik közösen szavazták meg aranyos ölebeikkel karöltve. Összenőtt, ami összetartozik.

Függetlenül attól, hogy kinek van igaza a víztározó ügyében, ha valakinek az a fontos a parlamentben, hogy jó nagy ingyen cirkuszt gerjesszen, akkor összefércel egy egyszerű indítványt. Ezt beterveztik, megvitatják, szavaznak róla, azzal mehet a szemétkosárba. Mert az elfogadása nem eredményezi kötelező módon annak a menesztését, aki ellen irányul. Eltérően például a bizalmatlansági indítványtól – amiből szintén volt egy a törvényhozás minapi menetrendjén – melynek az elfogadása a kormány automatikus menesztését jelentette volna adott esetben.

Az megint más lapra tartozik, hogy ha meneszteni lehetne a tárcavezetőt az egyszerű indítvánnyal, az még egyáltalán nem jelenti azt, hogy az érintett vidék ivóvíz-problémája magától megoldódik, vagy hogy hasonló üzemművek ne fordulhatnak elő többé a jövőben. Minisztereket lehet cserélni akár naponta is, de ha az alattuk dolgozó szakembergárda nem végzi jól a munkáját, akkor csak az a kérdés, hogy mikor lesz még ilyen eset. De itt a parlamenti hepajban nem is a megoldás volt a lényeg, hanem a minél nagyobb zaj, hogy a választó erre a botrányra figyeljen, és ne egyébre.

Ám a nagy cirkuszban sikerült összehozni egy leleplezést, ami remélhetőleg felnyitja egyesek szemét. A szocik együtt szavaztak a magukat szuverenistának beállító aranycsapattal. Nagyon ezen nem kell meglepődni. Csak visszaemlékezni a szocik volt bajszos pártvezérére, akinek az idejében, a múlt évtizedben ők fújták ugyanazt a nótát, amit az utóbbi öt évben aranyoséktól hallunk. Aztán a vezért rács mögé küldték, és a párt retorikája elkezdett változni. Félretették a szuverenista kottát, elővették a balost, ami jobban illik hozzájuk, nemzetközi szinten is szebben szól. És a következő, 2020-as választásokon a „semmiből” robbant be a parlamentbe az aranycsapat, amelyik pontosan vette át a szocik levetett szuverenista kottáját, de

(Folytatás a 3. oldalon)

DECEMBER

17

SZERDA

Ma **LÁZÁR** és **OLIMPIA**,
holnap **AUGUSZTA** napja

Az év **351.** napja, hátravan **14** nap

IDŐJÁRÁS

Felhős

Hőmérséklet:
max.: **5 °C**
min.: **-3 °C**

nap-tár

Isten éltesse!

AUGUSZTA: a latin eredetű Augustus (magyarul Ágost és Ágoston) férfinév párja. A latin név jelentése: magasztos, fennkölt.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: 2025. december 16.

1 €	5,0920 lej
1 \$	4,3312 lej
100 Ft	1,3237 lej
1 g arany	595,7096 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Fejezetek egy múzeum történetéből

A Maros Megyei Múzeum különleges kiállítást készít elő, amely meglepő vizuális formában idézi fel a város múzeumainak történetét. A Fejezetek egy múzeum történetéből. Példák Marosvásárhelyről című kiállítás történeti dokumentumok és képek alapján készült rekonstrukciók segítségével vizsgálja a 19. és 20. század múzeumainak nemzeti identitásformáló szerepét. A projekt hét tematikus és egy záró modult tartalmaz, amelyek mindegyike a város egy-egy fontosabb múzeumi gyűjteményének töredékeit idézi fel: megjelennek többek között a Székelyföldi Iparmúzeum, a Bernády-képtár és a római lelőhely régészeti kutatásai is. A kiállítás arra ösztönöz, hogy elgondolkodjunk a múzeumok, az emlékezet és az ideológia kapcsolatáról, és mérlegeljük, hogyan befolyásolják a kulturális intézmények a múlthoz való viszonyunkat. A megnyitóra december 18-án délután 5 órakor kerül sor a Történeti és Régészeti Osztály várbeli épületében. A kiállítás 2026 folyamán végig látogatható lesz.

Adventi Mesekuckó

Újabb mesehallgatásra és adventi kézműves foglalkozásra kerül sor december 17-én, szerdán 18 órától az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház második emeleti Mesekuckójában (Nyomda utca 4. szám). Az esemény időtartama 60 perc. A helyek száma korlátozott, foglalni a 0770-996-416-os számon, naponta 9–13 óra között vagy az anghieniko@gmail.com e-mail-címen.

Gyönyörű szép új világ

Ezzel a címmel tart a Byron Symphonic együttes rendkívüli hangversenyt december 18-án, csütörtökön 19 órakor a Kultúrpalota Nagytermében. A koncerten közreműködő Marosvásárhelyi Állami Filharmónia szimfonikus zenekarát Remus Grama vezényli. Kedvezményes jegyeket csak a filharmónia jegypénztárában lehet vásárolni. Foglalni hétköznapiokon 10 és 13 óra között lehet a jegypénztárban vagy a 0265-261-420-as telefonszámon.

Craft Christmas by Herbio

Ezen a néven tartanak karácsonyi kézműves vásárt december 19–21. között a marosvásárhelyi Kultúrpalota előcsarnokában. Az érdeklődők erdélyi alkotók által kézzel készített egyedi tárgyak, ékszerek és kiegészítők, dekorációk és természetes alapanyagú termékek közül válogathatnak. A rendezvény pénteken 16-20, szombaton 10–18, vasárnap 10–14 óra között látogatható. A vásár célja, hogy támogassa a helyi kézműveseket, és lehetőséget adjon a közösségnek arra, hogy valódi értékeket képviselő, kézzel készült ajándékokat válasszon. A belépés ingyenes.

Hírszerkesztő: Szeredai Vivien

Adventi vásár és ünnep Küküllődombón

Küküllődombón idén is meghitt hangulatú, telt házas közönség részvételével tartották meg a lassan hagyományvá váló adventi vásárt. December 13-án, szombaton a fellépők sorába idén a kis vallásórás gyerekek is beálltak – első nagyszínpadi szereplésük volt –, és varázslatos üzenetet csomagoltak ki és adtak át a rendkívül hálás közönségnek. Az est fellépői, a medgyesi Gyöngyvirág néptáncscsoport és a küküllődombói férfiak Kisgyörgy József unitárius dalköre és az asszonyok énekkara, Loghin Anett, Miklós Jani és Bényi Balázs, mind-mind szívből

adtak elő, és igazából ez hozta meg az est igazi varázsát. És legfőképpen a telt házas közönség. És bár azt szokás mondani, hogy dicsérik mások a munkánk eredményét, úgy az igazi, nem hallgathatom el a mi érzésünket sem: csodát műveltetek, mesés volt! Hálásak vagyunk értetek! Örülünk mindazokért, akik szakítottak ránk ma az idejükből, mert nagy örömet szereztek nekünk. És végső soron erről szól az ünnep: a sajátunkból szánni másra, kis örömeket adakozni. Adj a Isten megtérülni mindezt Önökre! – mondta Márkos Máttyás Zita. (pálosy)

50. Edu Tea – ünnepi műsor

Az Edu.Tea a generációk közötti kapcsolatok, tapasztalatok és tudás átadásának műhelye, ahol egy tea mellett korlátlanul válnak a találkozások. A programsorozat keretében december 17-én, szerdán 17 órától 50. Edu.Tea címmel ünnepi rendezvényre kerül sor a marosvásárhelyi Kálvin Házban (Eminescu utca 22. szám). Az év során elhangzott bemutatók élményei nyomán született dr. Jakab Tibor-verseket Fülöp Bea színművész adja elő. Elhangzik továbbá Kilyén Ilka, Magyar Örökség díjas színművész Karácsonyi rege című, Kárpát-medencei karácsonyokat felelevenítő pódiumműsora, amely egyaránt szól a sokat tapasztalt felnőttekhez és gyerekekhez. Az alkalmat magyar klasszikusok és modern költők alkotásai, vala-

mint erdélyi, népi karácsonyi dalok gazdagítják. A délutánt Ferenczi Zsolt szaxofonjátéka zárja. A belépés díjtalan.

RENDEZVÉNYEK

Már a jövő sem a régi

Ezzel a címmel nyílik fotókiállítás Szász-Bányász Anna alkotásából december 17-én, szerdán 18 órakor a marosvásárhelyi Bolyai Házban (Papiu Ilarian utca 19/2 szám). A tárlatot Kerekes Emőke fotográfus nyitja meg.

Karácsony varázslatos szimfóniája

Az Olaszok Demokratikus Egyesülete szeretettel várja a közönséget december 18-án, csütörtökön 17 órától a maroszentgyörgyi Máriaffi-kastélyba, ahol a Karácsony varázslatos szimfóniája című rendezvényen közösen ünneplik a nemzeti kisebbségek napját.

Karácsonyi kóruskoncert Szovátán

Az Intermezzo kamarakórus ünnepre hangoló karácsonyi koncerttel várja a muzsikakedvelő közönséget december 18-án, csütörtökön 18 órától a szovátai Városháza dísztermébe. A műsorban megszólalnak ősi himnuszok, klasszikus és kortárs karácsonyi énekek, valamint jól ismert dallamok Bach, Bárdos Lajos, Farkas Ferenc és Franz Xaver Gruber szerzeménye-

Pótszilveszter

A Maros Megyei Magyar Nyugdíjasok Klubja pótszilveszteri mulatságot szervez 2026. január 9-én a Darina vendéglőben (Tudor negyed, Dacia).

Köszöntsük együtt az új esztendőt dr. Buta Árpád és Ábrám Tibor társaságában!

Érdeklődni a 0265/264-442-es vagy a 0744-928-299-es telefonszámokon naponta 9–14 óra között.

iből. A koncert csúcspontja a világszerte ismert Csendes éj, amely meghitt lezárása az ünnepre hangoló estnek. A koncert a csend, az elmélyülés és a karácsonyi öröm közös megélésére hív, a repertoárt Fülöp Judit karnagy állította össze.

Bordi András festőművészre emlékeznek

Bordi András festőművész mintegy negyven alkotásából nyílik kiállítás december 20-án, szombaton 12 órától a marosvásárhelyi unitárius egyházközség Bolyai tér 13. szám alatti tanácstermében. A 120 éve született művésznek emléket állító tárlatot az alkotó egykori barátja, Soós Árpád nyitja meg. A kiállítás január 30-ig látogatható hétköznapiokon 9 és 13 óra között.

NÉPÚJSÁG
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
FŐSZERKESZTŐHELYETTES:
Vajda György
LAPSZERKESZTŐ:
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroška, Szeredai Vivien. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Szabó Ivett.
TÖRDELÉS: Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn.
APRÓHIRDETÉS: Petres Emília. Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

Románia újabb ötéves keretszerződést kötne az F-16-os vadászgépek pilótáinak kiképzésére

A védelmi minisztérium (MAPN) újabb öt évre szóló, az amerikai gyártóval megkötendő keretszerződéshez kért kedden parlamenti jóváhagyást az F-16-os vadászgépek pilótáinak további kiképzése érdekében – közölte az Agerpres hírügynökség.

A MAPN heá nélkül 612,4 millió dollárért vásárolná meg a – pilótaképzéshez szimulátorokkal, oktatókkal és karbantartó személyzettel hozzájáruló – Lockheed Martin szolgáltatásait a következő 60 hónapra. A bukaresti kétkamarás parlament egyesített védelmi bizottságaihoz intézett megkeresésben a MAPN felidézte, hogy november 3-án Hollandia hivatalosan is átadta Romániának a fetești-i pilótakiképző központ számára kölcsönzött 18 darab F-16-os harci repülőgép tulajdonjogát.

A román légierőnél 2019-ben kezdődött meg az átállás a szovjet gyártmányú MiG-21-esekről az amerikai F-16-osokra.

A pilóták átképzése érdekében 2023 őszén alakították ki az Európai F-16-os Kiképzőközpontot (EFTC), ahol a Hollandia által rendelkezésre bocsátott repülőkön a gyártó Lockheed Martin oktatói nemcsak a román és NATO-szövetséges, hanem az ukrán hadsereg pilótáit is felkészítik arra, hogy 4. generációs amerikai F-16-osokkal repüljenek.

„Az EFTC tevékenységének folytatása és bővítése egyrészt azonnali szükséglet az F-16-os gépeken repülő pilóták további kiképzése érdekében, másrészt az ötödik generációs F-35-ös harci repülőgépekre történő biztonságos és koherens átállásnak, Románia légi harci képessége további fejlődésének is alapvető feltétele” – idézte az Agerpres a MAPN indoklását.

A fetești-i kiképzőközpont által használt repülőgépekkel együtt a jövő évtől kezdődően Románia összesen 71 F-16-os harci géppel fog rendelkezni – írta korábban a monitorulapari.ro román katonai szakportál. *(MTI)*

Nemzeti cselekvési tervet dolgoztak ki a barnamedve-állomány megőrzésére

Nemzeti cselekvési tervet dolgoztak ki Romániában az Európában egyedülálló genetikai változatoságot mutató barnamedve-állomány megőrzésére, amely eltérő intézkedéseket irányoz elő a faj lokális veszélyeztetettségi szintje függvényében.

A Maszol.ro hírportál beszámolója szerint a cselekvési terv alapjául szolgáló átfogó tanulmány következtetéseit pénteken mutatták be a Brassói Transilvania Egyetemen, Diana Buzoianu környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti miniszter jelenlétében.

A projekt keretében elvégezték a barnamedve-populáció genetikai becslését, amely a világ eddigi legátfogóbb, e fajra irányuló ilyen típusú vizsgálatának számít. Az országos szinten gyűjtött mintegy 24 000 genetikai minta elemzéséből a szakemberek arra következtettek, hogy a romániai medvepopuláció „konzervatív becslés” szerint is 10 600 és 12 800 közöttire tehető.

A tanulmány továbbá magas genetikai diverzitást jelez, amely alapvető a faj hosszú távú megőrzéséhez, ugyanakkor kockázatokra is felhívja a figyelmet, például az élőhelyek feldarabolódására és az ökológiai folyosókra nehezedő nyomásra.

„A projekt alapvető szemléletváltást jelent a romániai barnamedve-állomány kezelésében, mivel első ízben biztosít tudományos alapot mind a faj genetikai monitorozásához, mind pedig az országos szintű kezelési zónák kijelöléséhez. Ezek az eszközök lehetővé teszik, hogy reaktív döntések helyett adatvezérelt, a terepi valósághoz igazított közpolitikákat alkalmazzunk” – idézte a lap a minisztérium tájékoztatását. A projekt a különböző veszélyeztetettségi szinteknek megfelelő differenciált intézkedéseket irányoz elő. A zónarendszer négy kategóriára osztja az ország területét: kulcsfontosságú természetvédelmi zónák, konfliktuskezelési (kockázati) zónák, fenntartható kezelési zónák és peremterületek. A besorolásnál figyelembe

vették a genetikai adatokat, az élőhelyek eloszlását, a mezőgazdasági és turisztikai területeket, a 112-es segélyhívások adatait, valamint a medvék által okozott károk előzményeit. A projekt konkrét intézkedéseket is tartalmaz az ember-medve konfliktusok megelőzésére, több mint 1100 elektromos védelmi rendszer telepítésével háziállatok, mezőgazdasági területek és anyagi javak védelmére.

„A független megfigyelések azt mutatják, hogy ezek a rendszerek jelentősen csökkentik a támadás kockázatát, ha megfelelően karbantartják őket, és a hatóságok fontolóra veszik a megelőző intézkedésekhez nyújtott finanszírozás kiterjesztését a kockázatos területeken” – közölte a román környezetvédelmi minisztérium. A továbbiakban konzultációs folyamat kezdődik: a szakintézmények, helyi közösségek, környezetvédelmi szervezetek és szakértők bevonásával, ezt követően ültetik át a következtetéseket a közpolitikákba és jogszabályokba – ígérte a szaktárca. *(MTI)*

Újra megnyitotta szucsávai bázisát a Wizz Air

Hétfőn újra megnyitotta szucsávai bázisát a Wizz Air – írta az economica.net a vállalat közleménye alapján.

A légitársaság két Airbus A312neo repülőgépet telepített az északkelet-romániai város nemzetközi repülőterére. A Wizz Airnek korábban már működött bázisa Szucsáván, azonban 2023 októberében bezárta, ám járatait továbbra is üzemeltette.

„Nagy örömmel nyitjuk meg ismét szucsávai bázisunkat, teljesen működőképes, legújabb generációs repülőgépekkel

ellátva. Ezen fejlesztések révén hét új célállomásra indítunk járatokat ebből a nagyszerű városból, az itteni hálózat így t ország 13 célállomására nő” – nyilatkozta a megnyitón *Mauro Peneda*, a Wizz Air Malta vezérigazgatója.

A szucsávai bázis két repülőgépével a Wizz Air romániai gépparkja 41-re nőtt. A Wizz Air a piacvezető légitársaság Romániában, a boardingpass.ro szakportál adatai szerint az első fél évben 47,6 százalékos részesedéssel rendelkezett. December 8-án a Wizz Air marosvásárhelyi bázisát is újranyitotta. *(MTI)*

Kártérítési pert indított a BBC ellen Donald Trump

Ötmilliárd dollarra szóló kártérítési pert indított a BBC ellen Donald Trump amerikai elnök azon a címen, hogy a brit közszolgálati médiatársaság félrevezető változatban ismertette egyik beszédét.

A Trump által követelt kártérítési összeg csaknem pontosan megfelel a BBC nagy-britanniai működésének finanszírozására beszedett egy teljes évi előfizetési díjnak. Az amerikai elnök ráadásul további 5 milliárd dollarra is benyújtott egy külön keresetet a BBC ellen az amerikai kereskedelmi előírások megsértése címén, így a teljes perösszeg potenciálisan elérheti a tízmilliárd dollárt.

Keddi brit médiabeszámolók szerint Trump azzal indokolta a Floridában indított jogi eljárást, hogy a BBC „szándékosan, rosszakaratú és csalárd módon” szerkesztette meg a szóban forgó beszédet, és így hamis benyomás keletkezett a beszéd tartalmáról. Az ügy előzménye-

ként az utóbbi hetekben kiderült, hogy a tavalyi amerikai elnökválasztás előtt egy héttel a BBC televízió *Panorama* című hírmagazinja több különálló mondatot összefüggéseiből kiemelve és összeszerkesztve közölt Donald Trump 2021 januárjában mondott beszédéből.

Az amerikai törvényhozás épületét 2021. január 6-án, az elnök beszédének napján megrohamozta Trump több száz támogatója, megpróbálva megakadályozni Trump demokrata párti riválisa, Joe Biden előző évi elnökválasztási győzelmének hitelesítését. A Capitolium elleni roham napján Trump valóban arra biztatta híveit, hogy vonuljanak a kongresszushoz, de hangsúlyozottan kérte tőlük, hogy „békésen és hazafias módon” hallassák hangjukat. Ez a rész azonban kimaradt a Panorama-műsorból, viszont bekerült egy 54 perccel későbbi, más összefüggésben elhangzott kijelentés, amelyben Trump „harcra” szólította fel híveit.

Tim Davie, a BBC vezérigazgatója és Deborah Turness, a médiatársaság hírszolgáltató részlege, a BBC News vezetője az ügy kipattanása után bejelentette lemondását, és a BBC hivatalosan elismerte, hogy a beszéd szerkesztésének módja miatt az a valótlan benyomás keletkezhetett, mintha az amerikai elnök a kongresszus washingtoni épületegyüttesének megrohamozására biztatta volna támogatóit.

Samir Shah, a BBC kormányzótanácsának elnöke a londoni alsóház kulturális, média- és sportügyi bizottságának november végi meghallgatásán elnézést kért a történetért, és ezt az amerikai elnöknek írt személyes levelében külön is megtette. Shah ugyanakkor megalapozatlannak nevezte azokat a rágalmazási vádakokat, amelyeket az amerikai elnök fogalmazott meg a médiatársasággal szemben, és vitatta a Trump által már akkor kilátásba helyezett kártérítési eljárás jogi megalapozottságát. *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

A héten enyhébb lesz az idő a sokévi átlagnál

Országszerte felmelegedik az idő a következő napokban, de a hétvégétől lehűlés várható, december 22. után pedig sokfelé lehet csapadékra számítani – derül ki az Országos Meteorológiai Szolgálat december 15. és 28. közötti időszakra vonatkozó előrejelzéséből. A hétfőn közzétett prognózis szerint Erdélyben és Máramarosban a hétfői 3 Celsius-fokról szombatra 10-11 fokra nő a nappali csúcstértek regionális átlaga, majd csökkenni kezdenek a maximumok, a jövő hét utolsó napjaiban már nem haladják meg az 1–2 fokot. Éjszaka és kora reggel kedden mínusz 5 fok is lehet, majd 0 és mínusz 4 fok között változnak a minimumok. Csapadékra inkább a jövő héten, főleg december 23. után lehet számítani. A hegyekben a hét eleji 4–5 fokról a hét végére 8-9 fokra nő a nappali csúcstértek átlaga, éjszaka pedig a hét elején mínusz 5 fok, a hét második felében fagypont körüli értékekre lehet számítani. Jövő héten lehűlés várható, a hét végére nappal legtöbb mínusz 4, mínusz 3 fok lesz, éjszaka pedig mínusz 9 fokra hűl le a levegő. Csapadék december 24. után várható. *(Agerpres)*

Őrizetbe vették a volt szállítási minisztert

A korrupcióellenes ügyészség (DNA) kedden bejelentette, hogy 24 órára őrizetbe vette Alexandru-Răzvan Cuc volt szállításiügyi minisztert, akit vesztegetésben való bűnsegédlettel gyanúsítanak. A DNA közleménye szerint vesztegetés gyanújával őrizetbe vették B.D.C. üzletembert is. Az ügyészek a Román Gépjármű-nyilvántartó Hivatal (RAR) 23 millió lej értékű szeptemberi közbeszerzési eljárásával kapcsolatos vesztegetési ügyét vizsgálják. A DNA szerint a két gyanúsított a szerződés értékének 6 százalékát ígérte a RAR vezérigazgatójának azért, hogy befolyásolja az ajánlatok elbírálását, és elősegítse a szerződés mielőbbi megkötését az üzletember cégével. A gyanú szerint az összeget több részletben, 3-5 hónapos időközönként fizették volna ki, az első részletet a karácsonyt megelőző időszakra ígérték. Az ügyészek szerdán a két gyanúsított előzetes letartóztatását fogják indítványozni a bukaresti törvényszéknek. *(Agerpres)*

Ismét pályázhatnak magánszemélyek a roncsautóprogram keretében

Azok a magánszemélyek, akiknek korábban nem sikerült pályázni a 2025-ös roncsautóprogramban, keddtől egy új regisztrációs időszakban vehetnek igénybe finanszírozást – jelentette be kedden a Környezetvédelmi Alapkezelő (AFM). Az intézmény hivatalos Facebook-oldalán közzétettek szerint 2025. december 31-én 23:59-ig vagy a rendelkezésre álló keret kimerüléséig lehet pályázni a támogatásra. A támogatási keret hozzávetőlegesen 36,8 millió lej, amely összeg a korábbi regisztrációs időszakban (szeptember 30. – november 25.) benyújtott, de elutasított pályázatokról maradt vissza. *(Agerpres)*

Az elnök pesszimista az oroszok békekötési szándékait illetően

Nicușor Dan államfő kedden, a keleti szárnyon elhelyezkedő uniós tagországok helsinki csúcstalálkozója előtt kijelentette, „pesszimista” Oroszország békekötési szándékait illetően. „Számunkra az a fontos, hogy Ukrajnának biztosítsuk a szükséges eszközöket ahhoz, hogy befolyással bírjon a tárgyalások során. Ez azt jelenti, hogy pénzügyi kapacitást kell biztosítani a háború folytatásához, valamint biztonsági garanciákat a háború utáni időszakra. Személy szerint elég pesszimista vagyok azzal kapcsolatban, hogy Oroszország a közeljövőben békét kíván kötni, de nekünk fel kell készülnünk arra, hogy Ukrajnának minden szükséges eszközt biztosítsunk a tárgyalásokhoz” – fogalmazott az államfő. *(Agerpres)*

Leleplező vízár

(Folytatás az 1. oldalról)

amikor választási programot kell faragni, csak olyat tud előállítani, amiért még a módszerváltás előtti szocializmus fennforgói is állva tapsolnának, ha még köztünk lennének. Eddig a szocik legalábbis szóban elhatárolódtak az aranycsapattól. Most már egy egyszerű indítvány erejéig közösen szavaztak velük. Lehet ebből még majd koalíció is?

Hosszú idő után helyreáll az ivóvízellátás

A májusi parajdi bányakatasztrófa után a Kis-Küküllő vízének magas sótartalma miatt a gyulakutai, a dicsőszentmártoni és küküllőszéplaki víz-üzem által ellátott települések ivóvíz nélkül maradtak. A hatóságoknak és az Aquaserv vízszolgáltató vállalatnak megoldást kellett találniuk a lakosság ivóvízzel való ellátására. Egész nyáron, nagy erőket mozgósítva, tartályokban, palackokban biztosították az ivóvizet. Mivel a szennyeződés továbbra is valós tényező, a sótalanító berendezések beszerzése bizonyult a legesszerűbbnek. Ezeket most, hétfőn, illetve kedden sikerült üzembe helyezni.

Mezey Sarolta

Gyulakután és Dicsőszentmártonban az ivóvízkezelő állomásokon befejeződött a fordított ozmózison alapuló sótalanító berendezések felszerelése, és a rendszer megkezdte működését. Ennek köszönhetően az ivóvíz-szolgáltatás biztonságos körülmények között újraindulhat a településeken.

Óránként 30 köbméter tiszta vizet biztosít a gyulakutai berendezés

A gyulakutai 3,2 millió lejes (hét nélkül) beruházás Románia kormányának támogatásával a Maros Megyei Tanácson keresztül valósulhatott meg. A beruházás célja, hogy hatékony megoldást nyújtson a Kis-Küküllő vízének megnövekedett sótartalma által előidézett rendkívüli helyzetre, amely a parajdi sóbányánál történt események következményeként alakult ki.

A gyulakutai berendezés kivitelezését a Process Engineering Kft. végezte. A projekt része volt egy korszerű, új generációs fordított ozmózis rendszer tervezése és telepítése, a meglévő hidraulikai és elektromos infrastruktúrával való összehangolás, automatizált felügyeleti és vezérlőrendszer kiépítése, távvezérlési lehetőséggel, továbbá a sótalanítási folyamat során keletkező koncentrátum elvezetésére szolgáló rendszer kialakítása.

A gyulakutai üzem teljesen automatizált, és óránként 30 köbméter kezelt víz előállítására alkalmas, amely megfelel az ivóvíz-minőségi előírásoknak.

Fotó: a Maros megyei prefektúra közösségi oldala

A Maros Megyei Katasztrófavédelmi Bizottság továbbra is figyelemmel kíséri a rendszerek működését, és támogatja azokat a hosszú távú megoldásokat, amelyekkel hasonló helyzetekben csökkenthető a kiszolgáltatottság kockázata.

Jóval nagyobb kapacitású beruházás Dicsőszentmártonban

A dicsőszentmártoni beruházás teljes értéke 11,76 millió lej (hét nélkül) volt, a projekt lebonyolítása helyi szinten, a helyi önkormányzat hatáskörében történt.

A sótalanító berendezés ugyanolyan követelményeknek tesz eleget, mint a gyulakutai, és teljes mértékben automatizált, óránként 250 m³ kezelt víz előállítására képes. Ez a kapacitás lehetővé teszi a magas sótartalmú nyersvíz hatékony kezelését, valamint az ivóvíz minőségi előírásainak maradéktalan betartását.

A fordított ozmózison alapuló korszerű vízkezelési folyamat eredményeként a szolgáltatott ivóvíz a legmagasabb minőségi paramétereknek felel meg, és valószínűleg az

Az 1989-es eseményekre emlékeztek Temesváron

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és a „December 15. – a román–magyar szolidaritás napja” Egyesület megemlékező konferenciát rendezett december 13-án Temesváron, az Új Ezredév Református Központban. Ezúttal is arra kívánták felhívni a köz figyelmét, hogy 36 évvel ezelőtt a Bánság fővárosában pattant ki a romániai forradalom szikrája, amikor románok és magyarok – együtt Temesvár más népeivel és a hit pajzsával megerősítve – kiálltak az egyházi és állami hatóságok által üldözött és száműzésre ítélt Tőkés László református lelkipásztor mellett, majd pedig együtt harcoltak a kommunista diktatúra megtorló gépezete ellen.

36 évvel ezelőtt Temesvár nemzeti és felekezeti közösségei példát mutattak bátorságból és szolidaritásból az ország más településein élő közösségeknek, az összefogásból származó közös akarat pedig csakhamar megbuktatta Európa egyik legsötétebb diktatúráját. A szombaton lezajlott konferencia kiemelt meghívottai a „December 15. – a román–magyar szolidaritás napja” Egyesület alapítói voltak: Tőkés László püspök, az EMNT elnöke, Gabriel Andreescu jogvédő, közíró, egyetemi tanár, Florian Mihalcea forradalmár, újságíró, a Temesvár Társaság elnöke és Szilágyi Zsolt egykori temesvári diák, az Erdélyi Magyar Szövetség kül- és nemzetpolitikai kabinetjének vezetője, az Európai Szabad Szövetség alelnöke.

Az esemény a házigazda lelkipásztor, Gazda István igei köszöntőjével és áldásával kezdődött, aki a Szentírást idézve emlékeztetett az 1989 decemberében bekövetkezett hajnalhasadásra: „És ott éjszaka nem lesz; és nem lesz szükségök

szövétnekre és napvilágra; mert az Úr Isten világosítja meg őket, és országolnak örökkön örökké” (Jel 22,5). Molnos András Csaba, a Temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház művésze Ferenchez István *A diktatúra közhelyei* című poémájának elmondásával adott alaphangot a múltidézésnek, hiszen a költő ezt a verset szavalta el 1989. december 22-én a Csíkszereda főterét megtöltő ünneplő tömegnek, miután Székelyföldre is eljutott a diktátorpár elmenekülésének híre.

Ezt követően Szilágyi Zsolt vezette fel az első panelbeszélgetést (December 15. – a román–magyar szolidaritás napja), megemlékezve egyúttal az azonos nevű egyesület ötödik alapító tagjáról, Kincses Előd ügyvédről, kisebbségi jogvédőről, aki idén nyáron hunyt el, így már nem érheti meg azt, hogy az egyesület bejegyzési kálváriájának milyen megoldása lesz – ha egyáltalán lesz – az európai emberjogi bíróságon, miután Romániában a hatalom megakadályozta az 1989.

december 15-i magyar–román szolidaritás emlékének ápolását egy civil szervezet névválasztása révén is.

Az egyesület fent már említett alapítóinak felszólalása után Zakariás Zoltán parlamenti képviselő, az Erdélyi Magyar Szövetség elnöke mondhatta el, hogy mi az a három ok, ami őt arra készteti, hogy minden évben részt vegyen – a bukeresti törvényhozásból vagy székelyföldi választóköri körzetéből jövet – a temesvári évfordulás eseményen: a tisztelgő emlékezés, a szellemi lelki töltekezés és az eszközkeresés a további küzdelmekhez.

Következett az Ahol elkezdődött: Temesvár című kerekasztal-beszélgetés, amelynek keretében Tolnay István ny. egyetemi oktató és Balaton Zoltán kutatófizikus, tanár, a Temesvár-Belváros református gyülekezet egykori presbiterei, továbbá Brîndușa Armanca újságíró, egyetemi oktató és Gino Rado történész, a temesvári Memorialul Revoluției Egyesület elnöke, valamint Ion Istvan gyulafehérvári mérnök, egy-

kori temesvári diák és Marius Mioc író – mindketten a Mária téri események résztvevői – idézték fel akkori élményeiket, és fogalmaztak meg némely konklúziókat a „mi volt” és „hová jutottunk” jegyében.

A zárópanelt Hamar Alpár Benjámin mérnök, a „December 21. – Marosvásárhely Mártír Város” Egyesület elnöke moderálta, aki ugyanakkor városa 1989-beli forradalmi történéseit is felidézte, illetve egy rövid áttekintést adott a székelyföldi rendszerváltó napokról, eseményekről. Egyesületük alelnöke, Emil Târnăveanu kutatómérnök a vásárhelyi ’89-es hangulat

felidézése után szólt a pár hónapra rá bekövetkezett tragikus „fekete márciusról” is, lévén maga is egyike azoknak, akik megpróbálták megakadályozni az etnikai összecsapást, bár akkor még nem tudta, hogy a drótokat magasabb szintről rángatták. A továbbiakban Stanik István újságíró beszélt a korabeli nagyváradi eseményekről, ahol csupán sima hatalomátvitél történt – ennek volt részese ő maga is –, bár a „televíziós revolúciót” megelőző napokban félelemmel áthatott együttérzéssel kísérte a város népe a temesvári népfölkelést és az annak elfojtására irányuló akciókat. Gergely Balázs régész, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület elnöke arról a kolozsvári hangulatról is megosztott gondolatokat, amit a népes kolozsvári Tőkés család gyermek tagjaként élt meg, miközben László nagybátyja éppen a temesvári események főszereplőjévé vált.

Zárszavában Toró T. Tibor kutatófizikus, a szervező EMNT ügyvezető elnöke kiemelte az évfordulás

egyik legjobban kezelt ivóvíznek számít Romániában, valamint Közép- és Délkelet-Európa térségében.

Barabási Antal-Szabolcs, Maros megye prefektusa, a megyei katasztrófavédelmi bizottság elnöke az esemény kapcsán elmondta, hogy a sótalanító berendezések üzembe helyezése annak a közös munkának az eredménye, amelyet az érintett intézmények az elmúlt hónapokban végeztek. A cél végig a lakosság egészségének megvédelése volt, és az, hogy biztonságos megoldást találjanak az ivóvízellátásra. Ehhez hozzájárult Románia kormánya és az RMDSZ támogatása.

Sipos Levente, az Aquaserv vízszolgáltató igazgatója elmondta, hogy Gyulakután működik a berendezés, Dicsőben kedden fejezték be a munkálatokat, jelenleg teszt üzemmód van, az ivóvíz minősége rendben van, de hétfőn az egészségügyi hatóság mintát vett, csütörtökre lesz meg a hitelesítés részük-ről.

Ettől kezdve lesz hivatalosan is ivóvíz Dicsőszentmártonban, Ádámson, Vámosgálfalván és Szászbagácson.

rendezvények történelmi szemléletet és emlékezetpolitikát alakító szerepét, jelentőségét, ezek ugyanis nemcsak a múlt helyes megörökítését és a szükséges korrekciók elvégzését szolgálják, hanem annak tudatosítását is a jelen és jövő nemzedékekben, hogy alakítóit vagyunk saját sorsunknak, és csak „az lesz a mienk, amit ki tudunk küzdeni magunknak”. Kifejezte reményét, hogy ezen alkalmak és maga a „December 15. – a román–magyar szolidaritás napja” Egyesület is segítségére lehet a temesvári önkormányzatnak és minden érintett hatóságnak, közületnek, intézménynek abban, hogy valóságghú értelmezést és megörökítést kapjon az 1989-es antikomunista népfölkelés és magának Temesvárnak a szelleme.

A konferencia másnapján, december 14-én a temesvár-belvárosi református templomban – amelynek falán emléktáblák hirdetik négy nyelven: innen indult a diktatúrát megdöntő forradalom 1989. december 15-én – Tőkés László, a gyülekezet egykori lelkésze hirdette Isten ígését. A teljes 130. zsoltár szolgált az advent harmadik vasárnapján elhangzott prédikáció alapjául, amelynek során a püspök egybek mellett az ókori birodalmak és a mai diktatúrák között párhuzamot vonva a világosság keresésének mindenkor imperatívuszát emelte ki. Hitben és hittel élve érdemes várnunk a dolgok jóra fordulását, „mert az Úrnál van a kegyelem, és bőséges nála a szabadítás!”

Az istentiszteletet Demeter Sándor parókus lelkész igei köszöntése és múltidéző zárszava keretezte, a gyülekezeti gyermekek is szolgáltak énekszóval, sőt maga az igehirdető is felidézte saját gyermekkorából a buzai (mezőszéki) betlehemes kezdő énekét. A templom falán lévő emléktáblánál Tolnay István szólt röviden, majd elhelyezték a kegyelet és tiszteltet koszorúit. A Himnusz eléneklésével ért véget a 36. megemlékezés Temesváron.

Tőkés László EMNT-elnök sajtóirodája

Vox lucis – ünnepi hangverseny

Idén is nagy sikere volt az Eufónia pedagóguskórusnak

Mezey Sarolta

A marosvásárhelyiek megszokhatták, hogy adventben felemelő koncertélményben lehet részük, hiszen az Eufónia pedagóguskórus közel egy évtizede van jelen a helyi kulturális életben. Repertoárjának színességét fémjelzi, hogy hangversenyein a kortárs zeneszerzők műveinek gazdag palettáját igyekszik bemutatni mind hazai, mind nemzetközi téren, ezáltal gazdagítva a város zenei örökségét. Ez év júliusában a kórus ezüst minősítéssel tért haza a prágai Musica Orbis nemzetközi fesztiválról – mondta a koncert előtti felvezetőjében Szentpéteri Emese, a kórus szoprán szólistája. A páratlan hangversenynek a Keresztelő Szent János-plébániatemplom adott otthont, a karmester ez alkalommal is dr. Strausz Imre-István volt.

A kórus – hangversenyprogramjához híen – hétfőn este két kortárs zenei műalkotás ősbemutatójára vállalkozott, Dan Forrest *Lux: The Dawn from on High* és Christoph Schönherr *Magnificat* című művei csendültek fel.

Dan Forrest kortárs amerikai zeneszerző *Lux* című alkotása mélyen spirituális kompozíció. A műalkotás öt tételben mutatja be a fény útját: a sötétségből előtörő ragyogást, a hitet, a megtisztulást és a mennyei világosságot. Forrest zenei világa gazdag és kifejező: a modern harmóniak és a kórushangzás misztikus szövete egyfajta akusztikus katedrális hoz létre.

Ezzel párhuzamban Christoph Schönherr *Magnificat* című műve a jazz és a klasszikus zene közötti groove stílus jelentős példája. Műve a latin egyházi szöveget a jazz, a latin-amerikai zene és a klasszikus oratórium formavilágának szintézisében szólaltatja meg. Így nem csupán zenei stílusokat, hanem világokat köt össze: az európai egyházzenei hagyó-

mányt és a jazz szabadságát, az áhitatot és az örömet, mely egyszerre válik spirituális és életigenlő művészi alkotássá.

Az est szólistái Bajkó Edina mezzoszoprán, Möricz Melinda (zongora), valamint Gólya Kriszta, Halmen Emese, Kiss Bora, Lunka Tekla, Nemes Katalin, Szabó Emília, Szentpéteri Emese és Veres Mónika voltak. Közreműködött a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia zenészeinek kamarazenekara.

Ami a kórus terveit illeti, a jövőre a jubileumi évben újabb nemzetközi megmérettetésre készül, a rangos franciaországi Saint-Raphaël nemzetközi kórusfesztiválra. A jubileumi évad különleges művészi eseménye lesz továbbá, hogy az argentin Santiago Veros két új kompozíciójának európai ősbemutatója a pedagóguskórus előadásában lesz hallható. A művek előadását a szerző személyes jelenléte teszi még ünnepélyesebbé, hiszen európai turnéja keretében – ahol finn és olasz kórusokkal is közreműködik – ellátogat Marosvásárhelyre, hogy együtt ünnepeljen a kórusral.

Szentpéteri Emese a kórus nevében köszönetet mondott Péter Artúr főesperesnek és Bakos László kántornak a koncert színhelyének biztosításáért, és azoknak is, aki támogatják a kórust. A kortárs egyházzene akkor tölti be igazán szolgálatát, ha e szakrális térben találkozik az imádsággal és a közösség figyelmével.

Erről jut eszembe

Nagy Miklós Kund

Ahogy öregsünk, egyre vészesebben telepszik emlékeinkre a feledés homálya. De vannak helyzetek, jelenségek, amelyek olyan erővel képesek mozgósítani a memóriát, hogy magunk is meglepődünk az újra felbukkanó élmény intenzitásán. Kerek évfordulóknak is lehet ilyen hatása. Ha valamiképpen személyesen is kötődünk hozzájuk. Mint velem is megesett a 125 éve született festőművész, Aurel Ciupe múlt csütörtökön nyílt jubileumi kiállítása kapcsán. A megnyitó közeledtével mind több vele kapcsolatos emlék jutott eszembe. Mindenekelőtt az az alapos interjú, amit 1982 szeptemberében készítettem a Mesterrel Kolozsváron. Akkor még a Marosvásárhelyi Rádió szerkesztője voltam, és a Megy a magnó vándorútra című beszélgetősorozat részeként jutottam el hozzá. Ha jól emlékszem, Balla József nagybányai festőművész felkérésére érkeztem a Ciupe család otthonába. A körülményeket nem tudom részletesen felidézni, csak annyira emlékszem, hogy rendkívül kedves és szívélyes volt a fogadtatás. A szelektív memórián nem tud úrrá lenni az ember. Az is eléggé halványan rémlik, hogy főleg vásárhelyi emlékeik kerültek terítékre, az általa vezetett szabad festőiskola, a tehetséges tanítványok, a Kultúrpalota és a képtár, mindaz, amikkel ezek az ő hozzájárulásával is döntő módon gazdagodtak. És még sok egyéb, amit most nem tudnék felsorolni, az viszont mintha most is a fülemben csengene, ahogy kissé rekedtes hangján, a maga nyugodt, megfontolt beszédmodorában a legszebb magyarsággal, irodalmi igényű nyelvezettel taglalta, miért és mennyire szerette városunkat. A napokban elhatároztam, kikérem a 43 éve készült hangfelvételt, hogy írott formában olvasóinkhoz is eljuttassam. Sajnos a rádió digitalizálási folyamatban levő Aranyszalagtárában valamerre elsüllyedt ez a „kincs”, nem sikerült előkeríteni, de marad a remény,

hogy mégis rábukkanhatunk valamikor. Ellenben rájöttem, hogy van egy számomra érdekes egybeesés: amikor a kolozsvári dialógust folytattuk, Aurel Ciupe 82 esztendő volt. Éppen annyi, mint én jelenleg. Akkor 39 voltam, és nemcsak a mester tekintélyt parancsoló egyénisége, hanem az előrehaladott életkora is lenyűgözött. De most képzelhetem el igazán, hogyan érezhette magát fizikálisan akkoriban. Szellemileg friss, fiatalos volt nyolcvanon túl is. Ezt 1979 és 1985 között minden nyáron megtapasztalhattam, amikor a Szárhegyi Művésztelep vendége volt. Nem minden alkalommal, de olyankor is többször megszólaltattam a rádióban. Sajnálom, de azok a riportok sem kerültek elő. Pedig mennyi élményt, szép gondolatot, művészi hitvallást rögzítettek magnószalagra! Aurel Ciupét és szeretett feleségét, Ciupe Mária Sarolta textilművészt nagy tisztelet és gondoskodás övezte az alkotótáborban. Nem csupán korelnöksége és értékes művészete révén számított mindenkinek és mindenben a hírneves alkotó véleménye, fertőző humanizmusuk is különleges vonzerővel ruházta fel a történelmi környezetben létrehozott művésztelepet. Akkortájt még sok rendbetennivaló volt a kolostor és a kastély körül, nem luxusviszonyok közé került a kincses városból érkezett házaspár. De vállalták a „rázódást” az ügy érdekében. És mindig nagy eseménynek számított, amikor Ciupe mester megindult festeni a kolostor fölötti fás sétányon vagy másfelé a falut övező hegyoldalban. Többen is ugrottak, hogy segítsenek neki a cipekedésben. Mária asszony diszkrétan a háttérbe húzóda, de árgus szemekkel figyelt mindenkor, nehogy időse párja túlerőltesse magát az alkotás hevében. Ezekről a dolgokról többen is írtak már visszaemlékezéseikben, de tényleg kellemes érzés, ha az embert ilyen tájakra, időkbe is elröpíti a halványuló emlékezet.

HÉTKÖZNAPI TÖRTÉNET

Nagy Székely Ildikó

Incze Wilhelmina, azaz Mimi néni életterébe belépve valami különös nyugalom lesz úrrá a látogatón. A marosvásárhelyi Kálvin Ház 95 éves lakóját kötetés közben lepem meg. Jöttömmre félreteresi a kézimunkát, és mesélni kezd. Szavaiban ugyanolyan szép rendben simulnak egymásba az időszemek, mint a készülő sál vagy zokni formálódása közben a mozdulatok.

– Nagycsaládban születtem a Hargita megyei Miklósfalván. Hatan voltunk testvérek, öt leány, akik hét év alatt jöttünk a világra, és egy fiú, aki 13 évvel utánam érkezett, őt a magyar világ hozta 1943-ban. A házunk éppen a templom mellett állt. A mi falunknak és Kányád község két másik településének, Homoródszentlászlónak és Ábránfalvának egy lelkipásztor volt, így mindig, mikor igehirdetés előtt első hangarogzott, édesapám komái bejöttek hozzánk az udvarra beszélgetni, a szomszéd faluban ugyanis még tartott a prédikáció. Minket, gyermekeket templomba járóknak neveltek a szüleink. Azt is, hogy tanítónő lettem, Kóréh Bélának, a lelkészünknek köszönhetem. 1937-ben, hétévesen kezdtam az első osztályt. Az olyan kicsi színmagyar falvakba, mint amilyen a miénk, egyetlen tanerőt neveztek ki, rendszerint egy regáti románt. A tanítónk jól hegedült, és mindig kopogtatta a fejünket a hangszere vonójával, miközben azt mondogatta, hogy „vorbiți numai românește” (csak románul beszéljetek). De hogy is engedelmeskedtünk volna neki, amikor sem a szüleink, sem mi nem tudtunk egy szót sem románul? Így kénytelenek voltunk bemagolni a leckéket. A magyar ábécét a lelkészünk tanította meg

nekünk a vallásórakon. A gyermekkorunk máskülönbön sokkal nehezebb volt, mint a mai gyermekeké, hiszen már elemista korunkban a tanulás mellett a mezei munkát is megismertük. Sokszor reggeltől délig vagy még tovább kapáltunk a mezőn. Amikor megjelentek a mezőgazdasági gépek, édesapám, aki jól kereső ácsmester volt, és gazdálkodott is, mindent megvett. Azt, amire nem futotta, például a búzavető gépet, közösen vásárolta meg a nagybátyjával, aki kettősszer megjárta Amerikát.

– Miklósfalváról merre vezetett Mimi néni útja?

– A székelyudvarhelyi tanítóképzőbe. Akkor már magyar világ volt. Két évre bentlakó lettem. A háború után csak úgy tudták a képzőt megkezdni, ha az internátusba beöltöző diákok otthonról vitték a terményeket, többféle lisztet, szalonnát, disznóhúst. A harmadik iskolai évben már kintlakásban éltem két testvéremmel, a nővéremmel, aki varrni tanult a Kökösi lányoknál és a húgommal, aki György Viktor fodrászüzletében inaskodott. A szüleink egy olyan házat béreltek nekünk, amelyből a tulajdonos a háború alatt elmenekült. Valakire rábízta az ingatlant, az illető pedig kiadta. Édesapámék a felvágott fától a befőzött paradicsomig mindent hoztak nekünk, mi pedig főztünk magunknak. A tanítóképző elvégzése után Székelyderzsbe kaptam tanítói kinevezést. Egy évet voltam ott, aztán férjhez mentem, és a férjemmel együtt Parajdra kerültem.

– Mimi néni férje is a tanügyben dolgozott?

– Akkor még nem, könyvelő volt a gabonabegyűjtő központnál. Ő is járt a tanítókép-

zőbe, csak levonteként elvitték a háborúba, és Tatabányánál orosz fogságba esett. Így az utolsó évben hiányzott a képzőből. Biztattam, hogy végezze el, és magánúton ezt meg is tette. Azután együtt dolgoztunk a tanügyben, a férjem egy évet Felsőősfalván, aztán Parajdon. A néhai irodalomkritikus Nagy Pál édesapja, Nagy Zoltán alapította bányaiskolában is oktattunk, ami onnan kapta a nevét, hogy a bánya adta hozzá az épületet, de a parajdi központi tanintézethez tartozott. A későbbiekben Alsóősfalvára kerülünk. Ebben az időszakban a férjemet a vidék függetlenített kultúrigazgatójának is kinevezték, én pedig az alsóősfalvi iskola igazgatója lettem.

– Milyen volt a házasséletük?

– Megértettük egymást, de a sok munka és a rengeteg gyűlés eléggé rányomta a bélyegét a mindennapjainkra. Két gyermekünk született, egy fiú és egy lány. Négy év a különbség köztük, és biza sokszor hozta sírva a fiam a hátán a húgát egy-egy ilyen gyűlésbe. De azért nagyon szép gyermekkoruk volt. Akkoriban sok volt a gyerek Parajdon, és a pajtásokkal rengeteget játszottak a sóhegyen. Amikor iskolába mentek, gyakran felvette őket a régi bánya és a sómalom között közlekedő kicsi mozdony, a „muki” vezetője, így hamar célba értek. Egyébként mindketten a tanári pályát választották, a fiam a testnevelésit, a lányom magyar–román szakot. A fiam Magyarországon él, a lányom pedig itt, Marosvásárhelyen. Ő gyakran meglátogat, ma is jön ebéd után. Mindkét gyerekem megözevgyült, a menyem nemrég hunyt el. Két unokám és öt dédunokám van.

Beszélgetésünk napján éppen tíz hónap múlt el azóta, hogy Mimi néni beköltözött a Kálvin Ház nevű marosvásárhelyi öregotthonba.

– A férjem 1995-ben hunyt el, azután egyedül éltem a parajdi házunkban. Rendbe tettem, felújítottam az ingatlant, hogy a család majd használni tudja. Ebben a házban egyébként olyan személyiségek nyaraltak Nagy Pál közbenjárásával, mint Kacsó Sándor vagy Sütő András. Ahogy teltek az évek, és fogyott az erőm, fogadtam egy aszszonyt magam mellé. Három évet lakott nálam, de mivel nem volt megbízható, végül el kellett küldenem. Ezután találtam egy másik segítséget, de láttam, hogy sehogy sem megy jól a dolog. Aztán hasnyálmirigy-gyulladás kaptam, és bekerültem az udvarhelyi kórházba. A lányom két hónapig ápolt, mindennap főzött nekem, közben a fiamék is hazajöttek Magyarországról segíteni. Megegytek a gyerekek, hogy felváltva viselik gondomat, egyik hónapban az egyik, a másikban a másik. Én azonban elhatároztam, hogy nem leszek a terhükre, és mivel sok jót hallottam erről az otthonról, ezt választottam új lakóhelyemül. Február 10-én költöztem be, azóta én vagyok a Ház Mimi néni. Jól érzem itt magam, mert mindenki megbecsül, és én is tisztetek mindenkit.

– Hogyan telnek itt a napok?

– Például kézimunkázom, nemrég hét sálát kötöttem, a dédunokáknak és az unokáknak egyet-egyet. Mindenikük kiválasztotta a neki tetsző színt és a méretet, az anyagot is megvették, és behozták nekem. András napján volt egy családi összejövetelünk a városban, akkor adtam át az ajándék sálakat. Lélekben most a karácsonyra készülök. Olyan melegség árad itt mindenikből, hogy tudom, szép ünnepem lesz.

SZERKESZTETTE: BENEDEK ISTVÁN

Üzemanyag-támogatás fuvarozóknak

Az üzemanyagként használt gázolajra vonatkozó jövedéki adó emelésének kompenzálására szolgáló állami támogatási rendszer bevezetéséről döntött a kormány. A támogatás a közúti árufuvarozóknak és a személyszállítással foglalkozó vállalkozásoknak szól.

„A deficitcsökkentő intézkedések árát nem a vállalkozásoknak kell megfizetniük, és nem csökkenthetik a versenyképességüket. Különösen fontos ez a szállítmányozás terén, ahol a költségek növekedése az áruk és szolgáltatások árának emelkedéséhez vezet, ráadásul nagy a kockázata annak, hogy a magas üzemanyagárak miatt a fuvarozók külföldön tankolnak, ami további bevételkiesést okoz a gazdaságnak. Ezért döntöttünk arról, hogy visszatérítjük a jövedékiadó-növeléssel járó többletköltségeket az áru- és személyszállítással foglalkozó vállalkozásoknak. Jövő héten a gazdák üzemanyagtámogatását is jóváhagyjuk.

Ezekkel az intézkedésekkel nemcsak az ágazato-

kat, hanem az áremelkedések visszaszorítását és a gazdaságot is támogatjuk” – hangsúlyozta Tánczos Barna RMDSZ-es miniszterelnök-helyettes.

A kompenzációs rendszer a 2025. október 1-je és 2026. március 31-e közötti időszakra vonatkozik. A támogatási program költségvetése 190 millió lej.

A 2025. október 1-je és december 31-e között megvásárolt gázolaj után literenként 40 bani, a 2026. január 1-je és március 31-e között vásárolt gázolajra pedig literenként 65 bani visszatérítés jár a szállítók-nak.

A támogatás azokra az engedéllyel rendelkező közúti fuvarozókra vonatkozik, akik árufuvarozással (árufuvarozás saját célra vagy díj ellenében, legfeljebb 7,5 tonna megengedett legnagyobb össztömegű járművekkel vagy járműszerelvényekkel) és személyszállítással (menetrend szerinti vagy alkalmi – a helyi közszállítás kivételével, M2 vagy M3 kategóriájú járművekkel) foglalkoznak. *(RMDSZ-közlemény)*

Kartellezés miatt bírságolt meg egy román autóipari céget az Európai Bizottság

Kartellezés miatt bírságolta meg a Rombat SA autóipari céget az Európai Bizottság – írta az economedia.ro az uniós testület közleménye alapján.

Az Európai Bizottság által kiszabott bírság össze-téke mintegy 72 millió euró, ebből 20,2 millió euró jut a Rombatra.

A kartellnek tagja volt még három indító akkumulátorokat gyártó cég, a Clarios, az Exide és a FET, valamint az EUROBAT kereskedelmi egyesület. Mivel információkat szolgáltatott a kartell működéséről, a Clariost nem kötelezték bírság fizetésére.

Az érintett cégeknek 51 hónap áll rendelkezésükre a bírság befizetésére.

A 2017-ben indult vizsgálat megállapította, hogy a kartell 12 éven át működött. A cégek megállapodást kötöttek áraik összehangolására az autógyártókkal

folytatott tárgyalásokban, ami a Bizottság szerint valószínűleg növelte az Európában gyártott személygépkocsik és haszongépjárművek árát.

„Lehetséges, hogy a bírságnak komoly pénzügyi hatása lesz a Rombat kereskedelmi tevékenységére. A Metair és a Rombat igazgatótanácsa elemzi a Bizottság megállapításait, beleértve a jogi lehetőségeket” – közölte a Rombat tulajdonosa, a dél-afrikai Metair.

Az 1980-ban alapított, besztercei székhelyű Rombat tavaly 700-nál több dolgozót foglalkoztatott, és 615,548 millió lej árbevétel mellett 221 ezer lej adózott eredményt ért el.

A vállalat 45 országba exportál indító akkumulátorokat. A Rombat 2012 óta van a Metair tulajdonában. *(MTI)*

Összeurópai gazdatüntetésre készülnek Brüsszelben

Több mint 100 résztvevő indul a héten Magyarországról Brüsszelbe, a csütörtöki összeurópai gazdatüntetésre – közölte az MTI-vel a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK), valamint a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (Magosz) hétfőn.

A szervezők várakozása szerint az eseményre minden uniós tagállamból érkeznek résztvevők, összesen csaknem tízezen. A tüntetést az európai gazdaszervezeteket összefogó Copa-Cogeca hirdette meg, amiért a júliusban megjelent bizottsági javaslat alapján a 2028 és 2034 közötti uniós költségvetési ciklusban több mint 20 százalékkal csökkennének az agrártámogatások, és megszűnne a Közös Agrárpolitika (KAP).

Az Európai Bizottság alapos előkészítés, egyeztetés és hatástanulmányok készítése nélkül tervez dön-

teni, versenyhátrányba hozva az uniós termelőket – olvasható a közleményben.

Az érdekképviseltek követelik továbbá, hogy Brüsszel ne kössön olyan kereskedelmi megállapodásokat EU-n kívüli országokkal, amelyek veszélyeztetik az európai mezőgazdasági termelőket, és élelmiszerbiztonsági kockázatot jelentenek. Az Ukrajnából, Brazíliából vagy Marokkóból érkező importra nem érvényesek az uniós élelmiszerbiztonsági előírások, mégis ellenőrzés nélkül bejuthatnak az európai piacra – figyelmeztettek.

Fontosnak tartják azt is, hogy a mezőgazdasági költségvetés, valamint a területalapú jövedelemtámogatás ne csökkenjen, azt pedig elfogadhatatlannak nevezték, hogy a nyugdíjkorhatárt elérő, öregségi nyugdíjban részesülő gazdák nem részesülhetnének ilyen támogatásban. *(MTI)*

Stabil támogatási keret a legelőt használó gazdáknak

A Parlament elfogadta azt az RMDSZ által kidolgozott törvénytervezetet, amely 2028. január 1-jéig halasztja a legeltetési üzemtervek kötelező bevezetésének határidejét. Ennek köszönhetően a gazdák 2028-ig továbbra is zökkenőmentesen hozzáférhetnek a legelők után járó területalapú támogatásokhoz, és jelentős többletköltségtől mentesülnek.

A most elfogadott törvény nélkül a gazdák jövő évtől elveszítették volna a Mezőgazdasági Kifizetési és Intervenciók Ügynökség (APIA) által biztosított támogatásokat, és uniós forrásokat sem tudtak volna lehívni. Az RMDSZ parlamenti munkájának köszönhetően ez az akadály elhárul, így a gazdák számára kiszámítható és stabil keretet teremt a támogatások igényléséhez.

„A legeltetési üzemtervek elkészítése és alkalmazása jelentős költségekkel jár mind az önkormányzatok, mind pedig a legelők használói számára. A terv elkészítése térképeket, talajvizsgálatokat, műszaki terveket és egyéb dokumentációt igényel, miközben a jelenlegi gazdasági helyzetben a rendelkezésre álló költségvetés nem elegendő ezek finanszírozására. A mi feladatunk a Parlamentben az, hogy megoldást találjunk azokra a helyzetekre, amelyek ellehetetlenítenék a gazdákat a támogatások lehívásában. A most elfogadott törvénytervezettel 2028-ig továbbra is biztosítani tudjuk a bürokráciamentes hozzáférést a legelők után járó területalapú támogatásokhoz” – mondta Magyar Lóránd Szatmár megyei képviselő, a képviselőház mezőgazdasági bizottságának alelnöke.

A képviselőház döntő házként szavazott a törvénytervezetről, amely a Hivatalos Közlönyben való megjelenés után lép hatályba. *(RMDSZ-közlemény)*

Az árbevétel utáni minimumadó eltörlését kérték a miniszterelnöktől az autóipar képviselői

A Romániai Autógyártók Szövetségének (ACAROM) képviselőivel tárgyalt hétfőn hivatalában Ilie Bolojan.

A kormány közleménye szerint az autóipar képviselői ismertették a miniszterelnökkel az ágazatot érintő gazdasági és társadalmi problémákat, különös tekintettel az árbevétel utáni minimumadóra, az áramköltségekre, a roncsautóprogramra, az energiaár-sapkára, a kogenerációs díjra, a munkavállalói bérek kérdésére és a munkatörvénykönyv alkalmazására.

Az ACAROM képviselői elsősorban a diszkriminatívnak tartott minimumadó eltörlését kérték a miniszterelnöktől. Ilie Bolojan kifejezte készségét arra, hogy bizonyos feltételek mellett fontolóra vegye ennek az adónak a csökkentését, de hangsúlyozta, hogy az intézkedés nem alkalmazható kizárólag az autóiparra, hanem az összes gazdasági ágazatra kell vonatkoznia.

A találkozó másik fontos témája az áramköltségek kérdése volt. Az ACAROM képviselői egy ütemtervet kértek a kormánytól az energiaköltségek csökkentésére 2026 és 2030 között. A miniszterelnök kifejtette, hogy az áramárak mérséklése a hazai termelési kapacitások növekedésével válik lehetővé – olvasható a közleményben.

Az autóipar képviselőinek felvetésére Ilie Bolojan kijelentette, hogy kivizsgálhatja a kogenerációs díj emelkedésének körülményeit. A roncsautóprogramról pedig elmondta: az ágazatnak ez a támogatási formája folytatódni fog, de jelentősen kisebb kerettel, és az állami finanszírozást a hazai termelés szintjéhez fogják igazítani. *(Agerpres)*

Elárverezik a Holmbergs Safety Systems romániai gyárát

Elárverezik a svéd autóipari és biztonságtechnikai cég, a Holmbergs Safety Systems romániai gyárát – írja az economedio.ro a felszámoló, a CITR közleménye alapján.

A Pașcani-ban található 14 ezer négyzetméteres üzem szerelőcsarnokokból, raktárakból és egy irodaépületből áll. A kikiáltási ár 2,49 millió euró. A 2007-ben átadott gyár a Te-Rox Prod nevű román cég tulajdonában volt, a Holmbergs Safety Systems 2020-ban vásárolta meg. Az üzemben biztonsági öveket, gyereküléseket és ülészuhatokat gyártottak.

A felvásárlás évében a vállalatnak 550 alkalmazottja volt, és 70,785 millió lej árbevétel mellett 3,827 millió lej adózott eredményt ért el. 2024-re a dolgozók száma 370 alá csökkent, az árbevétel pedig 34,166 millió lejre, és a cég 4,930 millió lejes veszteséggel zárta az évet, miközben az adósságállománya 10,797 millió lejre emelkedett.

A svéd tulajdonos az idei év elején kezdeményezte a csődvédelmi eljárás megindítását, majd, lemondva a cég átszervezéséről, júniusban csődöt jelentett. Korábban a Holmbergs Safety Systems a megugrott energiaárakkal, szállítási és bérköltségekkel indokolta a romániai leányvállalat pénzügyi problémáit. A CITR felszámolási jelentése szerint a csődhöz nagyban hozzájárult, hogy a vállalat egyik legnagyobb, franciaországi ügyfele fizetéseképtelenné vált.

Az 1938-ban alapított Holmbergs Safety Systemsnek Svédországban, az Amerikai Egyesült Államokban és Kínában vannak még gyárai. *(MTI)*

Az alvó óriás szomszédságában

Ahol kétszer kel fel a nap

Nagy-Bodó Szilárd

Az ünnepi időszak, különösen a szilveszter közeledtével egyre több helyen lehet találkozni utazási ajánlatokkal. A turisztikai vállalatok különleges ajánlatokat tesznek közé, hogy hol is lehetne eltölteni a karácsonyt, vagy éppen hol és hogyan lehetne elkezdni az új esztendőt. Választék bőven van, csak győzze az ember megtalálni, na meg persze kifizetni a számára leginkább megfelelőt. Amiről viszont az utazási irodák és a hirdetőik mintha megfelleltek volna az az, hogy bőven van olyan hely Romániában, Erdélyben is, ahova érdemes ellátogatni, akár az ünnepi időszakban, akár csak egy hétvégére vagy egy napra.

Egy ilyen helyszín a Marosvásárhelytől mindössze másfél órára levő Torockó is. A Fehér megyei Europa Nostra díjas faluba ugyanis nem csak nyáron érdemes ellátogatni, kimondottan megéri ősszel, télen és majd tavasszal is. Torockó is egy olyan hely, ami benne van a köztudatban, de ennek ellenére még mindig bőven vannak, akik soha nem jártak ott, vagy hosszú évek teltek el azóta, hogy a falu felé veték volna az irányt.

Bevallom, közel kilenc év kihagyás után tértem én is vissza Torockóra, de nagyon örvendtem, hogy

ezt a hét végi úticélt választottam. A falu hangulata most is lenyűgöző volt, talán még jobb is, mint amire emlékeztem. A fehér házak között sétálva, a főtérről felnézve a Székelyköre pedig olyan tájkép fogadja az arra járókat, amitől biztosan leesik az álluk. Az emberek kedvesek, segítőkészek. Igen, a turizmusból élnek, így ez érthető is, viszont Torockó és a környéke nemcsak a vendégszeretetről tesz tanúbizonyságot, hanem tan könyvi példája lehet az együttélésnek is.

Egy vendéglőbe betérve székely népviseletbe öltözött pincérek fogadtak, az anyanyelvük román volt, de hallották, hogy az asztalnál magyarul beszélünk, és mosolyogva mondták azt az egy-két magyar szót, amit ismertek. Sőt, az egyik elmesélte, hogy a konyha révén mennyi mindent megtudott az erdélyi magyarságról, illetve Székelyföldre is ellátogatott. A vendéglőben pedig egyszerre lehetett megtalálni a hagyományos magyar és román ételeket, ez is egyfajta bizonyítéka a jó együttélésnek. Bár Torockó maga nem szörvány, de a közelében fekvő terület már egyértel-

műen az, mégsem az elnyomás, a kisebbség ellehetetlenítése a cél a legtöbb ember részéről, hanem a békés együttélés, egymás kölcsönös segítése és fejlesztése. Természetesen ez más szörványközösségekben is jelen van, de minden egyes alkalommal jó érzés ezt megtapasztalni, főleg az egyre erősödő nacionalizmus mellett.

És hogy mit érdemes Torockón

meglátogatni? A fehér házakat, a főteret, ahova ki lehet ülni egy kávéra, miközben ott vagyunk az alvó óriás, a Székelykő szomszédságában, a vízimalmot, az unitárius templomot, de még a görög katolikus templomot is, illetve ott van Torockón a Duna Ház is, hogy csak egy párat említsünk a látványosságok közül. Nem nagy településről van szó, így érdemes letenni az autót az első helyen, és gyalog körbesétálni, megéri. Az unitárius templom mellett pedig ott vannak a helyi termelők is, akiktől többek között lekvárt, dzsemet és zakuszkát is lehet vásá-

rolni. Torockóról pedig érdemes átmenni a szomszédos Torockószentgyörgyre is, ahol a Székelykő Kúria mellett helyi sajtókat is lehet vásárolni.

Összeségében tehát, aki teheti, annak érdemes elmenni Torockóra. A látvány, a hangulat és maga az összehatás egy nagyon jó élményt nyújt. Nem kell több száz vagy több ezer kilométerre elutazni, hogy különleges élményben legyen részünk, néha elég csak körbenézni a saját környékünkön, mert lehet csodákat találni, és egy ilyen csoda Torockó is.

A Székelykő Torockó főteréről nézve

Fotó: Nagy-Bodó Szilárd

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

GUVERNUL
ROMÂNIEI

REGIO
Programul Regiunea Centru 2021-2027

Az épített és természeti örökség helyreállítása, védelme és népszerűsítése a Központi Régió Programjának stratégiai célkitűzése

A Központi Régió 2021–2027-es Programjának stratégiai célkitűzése a közösségek, főként a vidéki térségekben élő közösségek fejlesztése, természeti és kulturális turisztikai potenciáljuk kiemelése, ugyanakkor az infrastruktúra, valamint a formális és más oktatási programok minőségének javítása.

A 4.6-os stratégiai célkitűzés – A kultúra és a fenntartható turizmus szerepének növelése a gazdasági fejlődésben, a társadalmi felzárkóztatásban és innovációban – keretében, a Központi Régió Programja 7. prioritásának részeként – Fenntartható turizmusra alapozó régió – két folyamatot foglal magába:

- * 7.1-es folyamat: Vidéki közösségek fenntartható fejlesztése természeti és kulturális turisztikai potenciáljuk kiaknázásával;
- * 7.2-es folyamat: A gyermekek és fiatalok társadalmi felzárkóztatásának támogatása nekik szánt közturisztikai eszközök és szolgáltatások fejlesztése révén, amelyre pályázati felhívást is meghirdetünk.

A Központi Régióban 5.243 történelmi műemlék található, amelyek közül 1.962 A kategóriájú, 10 pedig az UNESCO kulturális örökségi listáján szerepel, az általuk generált kulturális turizmus pedig, a vidéki, gyógy- és hegyi turizmus mellett, Románia legnagyobb fejlesztési potenciáljával rendelkezik.

E fejlesztési irányvonalak támogatás érdekében a 7.1-es folyamat két beavatkozást foglal magába:

- 7.1.1-es: Beavatkozások az UNESCO és az A kategóriájú kulturális örökségi helyszínek/műemlékek megőrzésébe, védelmébe és fenntartható fejlesztésébe. Ennek keretében 13 pályázatot nyújtottak be és 11 projektre kötöttek szerződést, összesen 24.803.421,43 euró vissza nem térítendő értékben. A leszerződött projektek közül három az UNESCO műemlékeit és helyszíneit célozza meg: Fehéregyháza, Berethalom és Szászkezd közösségekben, a vissza nem térítendő összérték pedig 9.216.263,90 euró.
- 7.1.2-es: Beavatkozások a természeti örökség és a gyógyturisztikai erőforrások védelme és idegenforgalmi felhasználása érdekében. Ennek keretében 7 pályázatot nyújtottak be és 4 projektre kötöttek szerződést, összesen 5.171.328,18 euró vissza nem térítendő értékben.

A 7-es számú, fenntartható turizmusra vonatkozó prioritás megvalósításával a következő eredmények várhatóak:

- * 11 műemlék és helyszín részesül támogatásban a látogatók számának növelése érdekében a 2024-es 24.045 főről a 2029-es több mint 40.000 főre.
- * 4 helyszínt rehabilitálnak a látogatók számának növelése érdekében 2023-as 18.982 főről a 2029-es több mint 30.000 főre.

A Központi Regionális Fejlesztési Ügynökség által koordinált Központi Régió Programja a fő pénzügyi eszköz, amely révén az Európai Unió kohéziós politikája, a gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése a valósággá válik.

A Központi Regionális Fejlesztési Ügynökség 2024 januárja és 2025 decembere között hajtja végre A Központi Regionális Fejlesztési Ügynökségnek, a Központi Régió Programja menedzsment hatóságaként a 2024. január 1. és 2025. december 31. közötti időszakban nyújtott támogatott szolgáltatások a program 2021-2027-es végrehajtása, monitoringja, népszerűsítése és kommunikációja, illetve a 2014-2020-as POR (CF2) lezárása érdekében című, 335426-os SMS-kóddal ellátott projektet, amelyet a 9. prioritás - Technikai segítségnyújtás keretében támogatnak. A jelenlegi pályázat végrehajtásának időszaka 2024.01.01-től 2025.12.31-ig tart. A finanszírozás teljes igényelt értéke 94.141.813,11 lej, amelynek 85%-át az ERFA (80.020.541,14 lej), 15%-át pedig az állami költségvetés (14.121.271,97 lej) fedezi.

Împreună dezvoltăm regiunea!

AGENZIA pentru
DEZVOLTARE
REGIONALĂ
CENTRU

A Központi Régió Programjának
menedzsment hatósága

www.regiocentru.ro | Facebook.com/ADRCentru.ro
E-mail: office@adrcentru.ro Tel: 0258-818616
Str. Decebal, nr 11, 510093 - Alba Iulia, România

Mentor Díj kiváló oktatóknak

Még ebben a hónapban lehet jelölni

A MOL Románia által támogatott és a Közösségért Alapítvány által szervezett program alapján 2010 óta évente tíz olyan kiváló tanárt, edzőt, nevelőt díjaznak, akiknek jelentős, meghatározó szerepük volt a tanítványaik életében.

„Szeretnénk felhívni a közvélemény figyelmét azokra a tanárookra, nevelőkre, edzőkre, mentorokra, akik tehetséges fiatalokat fedeztek fel, a háttérből segítik tanítványaik elindulását, pályakezdését, akiknek áldozatvállalása, munkája nagyban hozzájárul egy-egy fiatal képességeinek kibontakozásához. Keressük azokat a nevelőket, mentorokat, akik ösztönzik a tehetséges gyermekeket, mellettük vannak, keresik számukra a továbblépés lehetőségét, felkészítik őket a versenyekre, pályázni tanítják őket. Bizonyára ismer ilyen tanárt, edzőt, mentort – jelölje őt a tehetségek gondozói számára létrehozott Mentor Díjra!” – közölték a szervezők.

A díj egy trófea, Ioan Nemțoi üvegművész alkotása, és 10.000 lej pénzt jutalom. A jelöléseket online lehet benyújtani 2025. december 31-ig. Részletek és jelölési űrlap: <https://www.kozosseget.ro/hu/mentor>

Maros megyéből korábban a következő tanárokat díjazták: Doina Lavinia Zamfir zongoratanár (2021); Bíró Tibor fizikatanár (2020); Peteley Attila úszóedző (2019); Sebestyén Julianna matematika-tanár (2017); Barátosi József Gábor sakkedző (2015); Ioanovici Eleonóra tánctanár (2013). (közlemény)

MOL

Mentor Díj
A tehetség gondozóinak

A lakástüzek megelőzésére intenek

A hét végén a Maros megyei tűzoltókat több helyszínről is riasztották a lakóépületekben és melléképületekben keletkezett tüzek oltásához. A tűzoltóság tájékoztatása szerint az ingatlanokban, nyaralókban, melléképületekben a tűzesetek nagyrészt emberi mulasztás miatt keletkeznek, ezért elővigyázatosságra intik az ingatlantulajdonosokat, és fontosnak vélik elismételni a legfontosabb tűzvédelmi előírásokat és azok betartását.

Pálosy Piroska

Fűtésidényben a legtöbb lakástűz a kéményben keletkezik, onnan terjed át a lakóházra, ezért érdemes füstérzékelőt szereltetni a lakásba, mert azáltal talán még időben meg lehet fékezni a lángokat. A kéménytüzek megelőzése érdekében a füstelvezetők évenkénti ellenőrztetése mellett a tüzelőanyagot is gondosan meg kell választani. Nem szabad háztartási hulladékkal, lakkozott, festett vagy nedves fával fűteni, mert ezek mérgező gázokat bocsátanak ki, és fokozzák a kátrány és a korom lerakódását. A kémény falára lerakódott korom- és kátrányréteg a fűtés hatására izzani kezd, akár meg is gyulladhat. A családi házaknál ajánlott igénybe venni a kéményseprő szolgáltatásait. Ugyanakkor a melegítőkályhák használata előtt alaposan ellenőrizni kell a kályhatestet, a füst- és égétgáz-elvezetést, illetve a kémények állapotát, meg kell ezeket tisztítani, és amennyiben szükséges, meg kell javíttatni őket.

A tűzmelegítési tanácsok szerint a lakás fűtési és elektromos berendezéseinek ellenőrzését kizárólag szakszemélyzet végezze, hasonlóképp a kémények tisztítását és a fűtési berendezések, kályhák, fűtőtestek vagy más fűtőforrások ellenőrzését.

A kályhák és a központi fűtési rendszerek fatüzelésű anyagokkal való ellátását nagy körütekintéssel kell végezni, és tűzoltó készüléket vagy vízforrást kell a közelükben elhelyezni, hogy a szikrák okozta tűz

esetén gyorsan oltani lehessen. A gyermekek felügyelete rendkívül fontos, tőlük a gyúlékony anyagokat távol kell tartani, a gyufa, öngyújtó, gázlámpa vagy más tűzforrás használatát meg kell tiltani, valamint az olyan áramforrásokat, amelyekhez a gyermekek hozzáférhetnek, megfelelő helyen tartani. A tűzoltók szerint előfordulnak olyan esetek, amikor a fatüzelést alkalmazók benzinnel vagy más üzemanyaggal próbálják meggyorsítani a tűzgyújtást. Ilyen esetekben a berobbanás mellett a helyiségben tartózkodók komoly égési sérüléseket is szenvednek, ezért ismételten felhívják a figyelmet a hasonló módszerben rejlő életveszélyekre. A csempekályha ajtaja elé, a gyúlékony padlóra egy legalább 70x50 cm-es fémlapot kell helyezni, amely fával fűtés esetén a kihulló szikrákat felfogja. Gyúlékony anyagokat a fémkályháktól legalább egy méterrel, a csempekályháktól fél méterrel arrébb kell tárolni. A kandalló előtti puha szőnyeget vagy állatbőrt egy kipattanó szikra könnyen lángra gyújthatja. A fémkályhák és a nem szigetelt kályhacsövek, valamint a gyúlékony felületek közötti távolság pedig legkevesebb egy méter legyen.

A fémkályhák alatti felületet hőszigetelő anyaggal ajánlott védeni, amelynek átmérője 25 cm-rel nagyobb legyen a fűtőtesténél, az ajtaja előtti felületen pedig 50 cm-es védőburkolatot képezzen.

Fotó: ISU

Egyéni munkaszerződések és a biztonság hiánya miatt

Büntetett a munkaügyi felügyelőség

A Maros Megyei Munkaügyi Felügyelőség novemberben 85 ellenőrzést hajtott végre, ebből 55 a munkaügyi kapcsolatok, 30 pedig a munkahelyi egészségvédelem és biztonság területén. Ugyancsak novemberben húsz munkahelyi eseményt/balesetet jelentettek.

A munkaügyi kapcsolatok területén ellenőrizték a be nem jelentett és illegális munkavégzés azonosítására vonatkozó munkaügyi jogszabályok betartását. Ezen ellenőrzések során 45 gazdasági egységben szabtak ki szankciókat, közülük 10-et a be nem jelentett munkavégzés miatt. Az ellenőrzések során 10 olyan személyt azonosítottak, akik a munkába állás előtt nem írtak alá egyéni munkaszerződést, és 9 olyan személyt, akiknek egyéni munkaszerződését nem nyújtották be a munkavállalók általános nyilvántartásába legalább egy nappal a munkába állás előtt.

Az ellenőrzések során a munkaügyi felügyelők 93 szankciót szabtak ki, köztük 36 figyelmeztetést és 57 bírságot, összesen 466.600 lej értékben, és 139 kötelező intézkedést rendeltek el a feltárt hiányosságok orvoslására. Az ellenőrzött munkáltatók tevékenységi területei, amelyeken jogi formák nélkül dolgozó személyeket azonosítottak: vegyes mezőgazdasági tevékenységek, építkezések, általános közigazgatási szolgáltatások, kereskedelem, közúti árufuvarozás.

A közúti ellenőrzések során a munkaügyi ellenőrök a fuvarozócégeket 14 esetben szankcióval és 9 bírsággal sújtották, összesen 174.300 lej értékben, öt írásbeli figyelmeztetést szabtak ki, valamint 21 intézkedést rendeltek el a feltárt hiányosságok orvoslására – tájékoztatott a Maros Megyei Munkaügyi Felügyelőség vezetősege. (sz.)

Ellenőrzik a pirotechnikai cikkeket

Bírságolják az illegális értékesítést és használatot

Annak ellenére, hogy törvény tiltja, hogy a veszélyes kategóriákba sorolt pirotechnikai eszközöket magánszemélyek birtokolják, azok továbbra is beszerezhetők a fekete piacon. A napokban egy Bräila megyei községben egy kiskorú testvérpár, egy 8 és egy 11

éves fiú sérült meg súlyosan veszélyesnek minősülő pirotechnikai eszköz használata közben.

Pedig azok, akik a jogi feltételeket nem teljesítve vásárolnak ilyen anyagokat, 1.000 és 7.500 lej közötti pénzbírsággal sújthatók, jogi személyek esetében ennek a duplája. Az ünnepi időszakban a megyében megerősítik az ellenőrzéseket, amelyekkel a cél mind az üzletek, mind az online értékesítés és a futárcégek által végzett szállítmányok ellenőrzése – tájékoztató Lucian Roiban, a Maros Megyei Rendőrség fegyverek, robbanóanyagok és veszélyes anyagok felügyeletére szakosodott szolgálatának vezetője.

Szórakoztató pirotechnikai eszközök is csak 16 éven felülieknek

Az 1995. évi 126-os törvényt módosító új jogszabályok szerint csak a 16. életévüket betöltött személyek birtokolhatnak és használhatnak, de csakis alacsony kockázatúnak minősülő, F1 kategóriába tartozó pirotechnikai eszközöket. Ebbe a kategóriába tartoznak többek között a karácsonyfadíszek, csillagszórók, kis jelzőfények, partipukkanók és konfettik.

A jogszabály módosítása annak fényében született, hogy az elmúlt években több száz ember sérült meg és került kórházba a petárdák és tűzijátékok nem megfelelő használata miatt.

Országszerte szeptember 22. és január 5. között a Pirotehnic cselekvési tervet hajtják végre azzal a céllal, hogy a törvények be nem tartása miatt bekövetkező incidensek megelőzésével, felderítésével és leküzdésével növeljék a közbiztonságot. Az ellenőrzések olyan cselekményeket céloznak, mint a pirotechnikai cikkek illegális birtoklása, értékesítése, behozatala, tárolása és használata mind magánszemélyek, mind jogi személyek részéről.

A rendőrség ellenőrzéseket végez minden olyan gazdasági szereplőnél, amely pirotechnikai cikkek és robbanóanyagok értékesítésére vagy tárolására jogosult. Az intézkedésekkel kifejezetten a kereskedelmi helyiségeket, piacokat és vásárokat célozzák meg.

A rendőrök az oktatási intézményekben is tájékoztató tevékenységeket szerveznek, ahol a diákokat figyelmeztetik az illegális vagy veszélyes pirotechnikai cikkek használatával járó valós kockázatokra. A hangsúly a jogi következményeken van, de a pirotechnikai cikkek ellenőrizetlen használatával kapcsolatos kockázatokra is figyelmeztetnek.

A robbanóanyagokról szóló törvény meghatározza azokat a cselekményeket, amelyek a testi épséget pirotechnikai cikkekre vonatkozó szabályozás szerint bűncselekménynek

minősülnek, és három hónaptól egy évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbírsággal büntetendők:

- F1 pirotechnikai cikkek értékesítése 16 év alatti személyeknek;
- F1 pirotechnikai cikkek értékesítése, előállítás vagy tárolása engedély nélkül természetes vagy jogi személyek által;
- az engedélyezett pirotechnikai cikkek maximális tárolási mennyiségének 25%-nál nagyobb túllépése.

Ugyanezen jogszabály szerint egytől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekménynek minősül az F2, F3, F4, T1, T2, P1 és P2 kategóriába tartozó pirotechnikai cikkek engedély nélküli előállítás, gyártása, tesztelése, birtoklása, bármilyen formában történő továbbítása, tárolása, forgalmazása és használata.

Maros megyében 28 cég rendelkezik engedéllyel pirotechnikai cikkek forgalmazására, ebből 18 vállalat mindenik kategóriájú pirotechnikai cikk értékesítésére jogosult, mivel a cégeknél engedélyezett pirotechnikusok dolgoznak, 10 vállalat pedig F1 kategóriájú pirotechnikai cikkek értékesítésére jogosult.

Az elmúlt időszakban 18 ellenőrzést hajtottak végre a megyében pirotechnikai cikkekkel való tevékenységre engedéllyel rendelkező vállalatoknál, és négy jogsértést állapítottak meg, egy bírságot szabtak ki.

Amint a rendőrség javasolta, a polgárok csak a törvény által engedélyezett tűzijátékokat vásároljanak, kizárólag engedélyezett kiskereskedőktől, ellenőrizték, hogy a termékek el vannak-e látva román nyelvű használati utasítással, és jelentsék a hatóságoknak az illegális értékesítéseket. (pálosy)

Illusztráció

Fotó: Szer Pálosy Piroska (archív)

Hamarosan érkezik az új Opel Astra

Eljött az a pillanat, amikor sokan örvendenek annak, hogy egy nagy múltú modell frissítést kap. Az örömmek pedig az az egyszerű oka, hogy a frissítés, az új modell bevezetése azt jelenti, hogy az adott típus nem szűnik meg. El kellett már búcsúzni a Ford Focustól, a Fiestától, a Mondeótól, és nem tudni, hogy a jövőben mi lesz a Volkswagen Golf és a Passat sorsa. A sor pedig még hosszú, arra viszont most fény derült, hogy az Opel Astra marad, sőt nemsokára érkezni fog egy újabb kiadás is belőle.

Egyelőre sokat nem tudni az új Astráról, a gyártó mindössze néhány részletfotót közölt róla. Ezekből azt lehetett megállapítani, hogy az új típus Blitz logóval érkezik, majd nem összeérő nappali menetfénnel és vékonyra húzott új Vizorral. Emellett pedig érkezni fog egy jópofa felnidesign is, valamint az új Astra hátulját is megmutatta a gyártó, ami azért kimondottan hasonlít a jelenlegire. Ha csupán a hátát nézzük az autónak, akkor még arra is lehetne tippelni, hogy nem egy új modell érkezik a 2021-ben bemutatott, jelenleg kapható Opel Astra helyére, hanem pusztán egy ráncfelvarrás, egy facelift.

Utóbbi opciót sem lehet teljesen kizárni, főleg, ha azt nézzük, hogy 4-5 évnél általában hosszabb modellciklus jellemezte az eddigi Astrákat. Bármi is legyen az igazság, azt nagy valószínűséggel hamarosan megtudjuk, mert az a tény, hogy a gyártó közétett részletfotókat, azt jelenti, hogy már nagyon

Az új Opel Astra
Forrás: Opel

Az új Opel Astra hátulról

Forrás: Opel

közel lehetünk a bemutatóhoz. Ha tippelni kellene, azt mondanánk, hogy 2026 első felében már mindent fogunk tudni a típusról.

Búcsúkiadást kap a BMW Z4

Az imént az új Astra kapcsán úgy fogalmaztunk, hogy nagyon sokan örvendenek annak, hogyha egy ikonikus, nagy múltú autó utódot kap, mert ez azt jelenti, hogy nem szűnik meg a típus. Azt is felsoroltuk, hogy csak az elmúlt néhány évben hány autónak kellett búcsút intenünk, a felsorolás pedig folytatódik a BMW Z4-gyel.

A mai autók között a harmadik generációs Z4 egy kimondott különlegesség, és nem csak azért, mert 2019 óta kapható – tehát relatív régóta –, hanem mert egy hátsókerék-meghajtású kabrióról van szó, ami akár 340 lóerős is lehet; tettek bele sorhatos motort, sőt még kézi váltót is. Ha ezeket mind így kéri bele valaki, akkor egy eszméletlen autót fog kapni, de „sima” kétliteres négyhengeressel is remek választás a típus. Viszont ennek a modellnek is búcsút kell inteni, érkezik a Final Edition, vagyis a végső kiadás.

Ezt a darabot röviden úgy lehetne leírni, mint a gyáriak által elképzelt tökéletes Z4-est. A vásárlóknak nagyon választási szabadságuk sem lesz, annyit tudnak majd mindössze eldönteni, hogy 20, 30 vagy M40 verzió legyen hatfokozatú kézi vagy nyolcfokozatú automata váltóval, valamint a fényezés terén is lehet variálni, azonban a gyártó a Frozen Black matt fekete fényezést ajánlja. Másba viszont nem lehet belecsóválása a vásárlónak, ugyanis a Final Editionben minden extra ki van pipálva.

Amúgy nem véletlen, hogy a BMW a Frozen Black fényezést ajánlja, mivel a kiadás esetében a Shadowline a csomag kötelező része lesz, ami azt jelenti,

hogy a tükröházak, a vesék és a kipufogó is fekete fényezést kap. Az M Sport fékek nyergei pedig pirosak lesznek az elöl 19, hátul pedig 20 colos felnik mögött.

Belül pedig ugyanez a hangulat folytatódik: a sportülések, az ajtókárpit és a középkonzol fekete bőr és Alcantara kombinációja, miközben a varrások vörösek, a biztonsági övek pedig a BMW M trikolór csíkozását kapják meg. A küszöbön pedig ott fog díszlelni a Final Edition felirat, ami egyúttal arra is emlékeztetni fog mindenkit, hogy ez itt a vége.

A BMW szerint a Z4 Final Edition kis darabszámban készül majd 2026 februárja és áprilisa között – ez erősen csalogatóvá teszi a gyűjtők szemében. Viszont érdekes, hogy bármelyik motorhoz lehet kérni, vagyis az sDrive20i, sDrive30i és az M40i is lehet Final Edition-ös. A felár mindegyik esetben 4200 euró.

BMW Z4 Final Edition

Forrás: BMW

Nem engedné a Volkswagen a jövőben, hogy hideg motorral induljunk el

Motorhőfok-jelző, illusztráció

Forrás: Highmotor

Az talán senki számára nem meglepetés, hogy nem tesz jót a belső égésű motoroknak, hogyha indítás után, még hidegen elkezdjük őket magas fordulatszámon használni. Mivel ezt a legtöbb tudják, nem is pörgetik esztelenül a motort akkor, amikor az még hideg. A hőfokjelzőn túl pedig rengeteg modern autó kis piktogrammal is figyelmezteti a vezetőt, hogy a motor még „fázik”.

De miért gond az, ha egy járművezető elkezd magas fordulatszámon használni a még hideg motort? Nos, egyrészt ilyenkor még más a keverékképzés, ezért magasabb a károsanyag-kibocsátás, másrészt még nincs megfelelő kenés, harmadrészt ez olyan, mintha mindenféle bemelegítés nélkül akamánk maratont futni, még hozzá sprintben. Az automata váltóval szerelt autók esetében ügyes programozással és korai felváltással viszonylag könnyen kezelhető a kibocsátás és a kopás problémája, manuális váltóval szerelt autók esetében viszont már nem ennyire egyszerű a helyzet, ott a sofőr fegyelmezettsége a döntő.

Azért számolunk be erről a témáról, mert a Volkswagen egyes modelljeinél meg szeretné tartani a kézi váltót – sok vásárló örömeire –, azonban a megtartás mellett egy első olvasatra furcsának tűnő opciót is be fognak építeni az autókba a jövőben. Legalábbis arra lehet következtetni a CarBuzzhoz eljutott dokumentumokból, hogy a Volkswagen egy olyan szabadalomra készül, ami lehetővé teszi az autónak, hogy ne engedelmeskedjen teljesen, ameddig hideg a motorja. Ez tűnhet egy apró korlátozásnak, ami látszólag ártalmatlan, sőt még védi is a motort. Azonban a szabadság konkrétan arról szól, hogy az autó nem engedné a motort alapjárat fölötti fordulatszámmra, ameddig az hideg. Rövidebben: addig nem lehetne elindulni az autóval, ameddig hideg a motor, ami finoman szólva is érdekesen hangzik.

A CarBuzzhoz eljutott dokumentáció értelmében a Volkswagen szabadalma azt is részletezi, hogy az autó miként jelezné, hogy egy darabig még nem alkalmas a vezetésre. Az is szerepel benne, hogy bizonyos helyzetekben az indítás sem lenne lehetséges addig, amíg az autó nem fűti fel megfelelő hőmérsékletűre a megfelelő alkatrészeket, feltehetően mivel ebben az esetben manuális váltóval szerelt autókról van szó, a felfűtés elektromosan történne, de ez csak feltételezés. Ha mindez pedig nem lenne elég, akkor az autó le is állíthatná a motort, ha a sofőr nem tartja be ezeket a korlátozásokat.

Arról egyelőre nincs hivatalos álláspont, hogy a rendszert tényleg alkalmazni szeretné-e a Volkswagen. A rendszer egyértelműen védené a motort és az autó más alkatrészeit, meghosszabbítaná ezek életciklusát, azonban nem lehet kizárni azokat az eseteket sem, amikor nem az autó állapota az elsődleges. Gondoljunk csak a sürgős esetekre vagy pusztán arra, amikor késésben vagyunk egy eseményről, és akkor még nem is beszélünk a mentőautókról, rendőrautókról, tűzoltóautókról. Most képzeljük el: a rendőr nem indul el a bűnöző után, a mentő nem indul a beteg után, a tűzoltó nem megy ki tüzet oltani, mert az autójuk azt mondja, hogy még kell várni – a példának okáért – 5 percet, hogy megfelelő hőmérsékletűek legyenek bizonyos alkatrészek az induláshoz. Tehát, bár az érem egyik oldalán valóban van racionalitás a Volkswagen ötlete mögött, vannak olyan helyzetek, amikor ez egyáltalán nem lenne életszerű, még akkor sem, ha valóban védené az autó alkatrészeit a túlzott kopástól. Gyanítható, hogy ha valamikor be is vezetik ezt a funkciót, lesz lehetőség a kikapcsolására, akár csak napjainkban a Start-Stop rendszerek esetében.

Erősítés a palánk alá

Jobb későn, mint soha alapon a marosvásárhelyi városi sportklub kosárlabdacsapata leigazolta a keret hatodik légiósát a montenegrói Milija Miković személyében. Miković Bar városában született, akárcsak Martinić, 31 éves és 205 cm magas, és center poszton játszik, ahol a legnagyobb hiányosságok mutatkoztak eddig az idényben. Sánta mellett nem volt legalább hasonló képességű center, a szükségmegoldások, Popa és Borşa nem működtek, és ha az elején úgy gondoltuk, hogy Sampson bevethető lesz a palánk alatt is, nagyot kellett csalódnunk. Mindebből az következett, hogy az ellenfelek centerei azt csináltak gyakorlatilag a palánk alatt, amit akartak, és elképesztő fölényrel gyűjtötték be a lepattanókat, különösen a támadó lepattanók nagy száma okozott sok fejfájást Faragó Péter csapatának. Az új játékosról egyértelműen az várható el, hogy legalább kiegyensúlyozottá tegye a lepattanózást, mert jó dobói most is vannak a csapatnak (az más kérdés, hogy néha egyenetlen a teljesítményük).

Milija Miković a montenegrói bajnokság mellett szerepelt a szlovén, a horvát és a bosnyák bajnokságban is, egy ideig pedig a zalaegerszegi Zalakerámia ZTE csapatában is kosarazott. A Mornar Bar csapatának tagjaként 58 mérkőzést játszott az ABA Ligában, legutóbb pedig a boszniai OKK Sloboda Tuzlát erősítette, ahol mérkőzésenként 17,3 pontot, 4,3 lepattanót, 1,3 gólpasszt és 1,5 labdaszerzést átlagolt 26 perc játékidő alatt, a bosnyák első osztályban és az ABA Liga 2-ben.

Az új szerzemény már a szombati CSO Voluntari elleni mérkőzésen bevethető lesz, addig van ideje összeszokni új társaival. *(bálint)*

Fotó: a marosvásárhelyi városi sportklub közösségi oldala

Ma este PSG – Flamengo az Interkontinentális Kupa döntőjében

A Bajnokok Ligája-győztes Paris Saint-Germain és a brazil Flamengo méri össze erejét a labdarúgó Interkontinentális Kupa ma esti döntőjében.

A Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) 2024-től hívta életre az új sorozatot, amely lényegében a korábbi klubvilágbajnokság régi formátumát viszi tovább, miután idén nyáron már elindult a 32 csapatos új klub-vb. Az első Interkontinentális Kupát tavaly a Real Madrid nyerte meg, amely a döntőben magabiztosan verte a mexikói Pachucát, most pedig a PSG próbálja meg elhódítani a trófeát.

Az idei kiírás a Pyramids – Auckland City mérkőzéssel indult, amelyet az egyiptomi csapat

3-0-ra nyert meg, majd az afrikai együttes a negyeddöntőben újabb meglepetést okozott, hiszen Kovács István játékezetése mellett 3-1-re legyőzte az Al Ahli együttesét. A másik ágon a Flamengo 2.1-re múlta felül a Cruz Azult, Georgian de Arrascaeta duplájával.

Az egyetlen elődöntőben a brazil csapat érvényesítette papírfomáját: Leo Pereira a 24. percben szerzett vezetést, Danilo pedig az 52. percben állította be a 2-0-s végeredményt, miközben de Arrascaeta két gólpasszal járult hozzá a sikerhez.

Az Interkontinentális Kupa döntőjét ma 19 órától rendezik Katarban, Al Rayyan városában.

A fiatalok szerezték meg a Leader-kupát

Erdőszentgyörgyön első alkalommal tartották meg a Kis-Küküllő Leader-kupáért kiírt kispályás teremfocitornát.

A múlt hét végi rendezvényt a Kis-Küküllő – Balavásár-Sóvárád Egyesület Leader helyi akciócsoportja (HACS) szervezte. Célja a kistérségi közösség-építés, és úgy gondolták, hogy a labdarúgás az, amely révén fel tudják kelteni az emberek érdeklődését, hiszen itt is nagy hagyományai vannak ennek a sportágnak, régen szinte minden településnek volt saját futballcsapata – mondta el a Népiújságnak a HACS projektmenedzsere, Gáspár György főszervező.

A tornára a kistérség nyolc közigazgatási egysége kapott meghívást, de mivel Székelyvécke nem nevezett be, helyét az erdőszentgyörgyi fiatalok szervezte, a FIESZTA vette át.

A tornára minden csapat legfennebb tizenöt játékost nevezhetett be, korosztályra való tekintet nélkül. Az egyetlen kikötés az volt, hogy a játékosok az adott településen éljenek. A tornának sem bevezetési, sem pénzdíja nem volt, hiszen lényege a közösség összekovácsolása volt.

A benevezett csapatokat két négyes csoportba sorolták, az egyikben Erdő-

szentgyörgy, Havad, Makfalva és Kibéd kapott helyet, a másikban Gyulakuta, Balavásár, a FIESZTA és Sóvárád. A csoportmérkőzéseket követően az elődöntőben a FIESZTA legyőzte Kibédet (4-1), míg Sóvárád Erdőszentgyörgyöt (2-0). A kisdöntőben Erdőszentgyörgy felülmúlta Kibédet (2-1), és harmadik helyen végzett, míg a nagydöntőben a FIESZTA került ki győztesen a Sóváráddal való összecsapásból, ezzel megszerezve az első alkalommal szervezett torna bajnoki címét.

A tornán összesen mintegy 110 játékos lépett pályára, a legjobb mezőnyjátékosnak Csoma Ferenc (Sóvárád) bizonyult, a legjobb kapus Szász Levente (Erdőszentgyörgy) lett, míg a gólkirályi címen két FIESZTA-játékos – Irimiás Árpád és Székely-Béres Ferenc – osztozott.

A szervezők szerint a torna sikeres volt, ezt igazolja az érdeklődés és a visszajelzések is, és remélik, hogy a következő évben is megrendezik, sőt szeretnék hagyományossá tenni. A házigazda Erdőszentgyörgy polgármestere, Szász Levente Lóránd a „térseg számára hiánypótló sporteseményként” értékelte a tornát. *(gligor)*

Az első Kis-Küküllő Leader-kupáért kiírt tornát a Fieszta csapata vehette át

Fotó: HACS/Kis-Küküllő – Balavásár-Sóvárád Egyesület

„Idén elmaradt a csoda!”

Elmaradt a csoda, és döntő részben a hullámmzó teljesítmény miatt végzett a hetedik helyen a magyar női kézilabda-válogatott a vasárnap zárult holland-német közös rendezésű világbajnokságon Golovin Vlagyimir szövetségi kapitány szerint.

A szakember az M4 Sport Kézilabda-magazin műsorában hétfőn elmondta, tisztában voltak a mezőny erősségével, és tudták, hogy nagyon nehéz lett volna bejutni a legjobb négy közé, mint tették ezt a tavalyi Európa-bajnokságon, amikor bronzérmesek lettek.

„Ehhez csodának kellett volna történnie. Egy évvel ezelőtt ezt a franciák ellen véghezvittük, most nem sikerült. Nem mondanám, hogy csalódott vagyok a hetedik hellyel” – jegyezte meg a szövetségi kapitány.

Kiemelte, hogy hiába a legjobb hatba kerülés volt a cél, a játékosok közül mindenki arra vágyott, hogy megérkezzenek a harmadik emeletre, azaz sikerrel vegyék a negyeddöntőt. „Amikor nem sikerült, látni lehetett az arcokon a csalódottságot, de nem azért, mert hetediket vagyunk, hanem azért, mert nem sikerült a bravúr az utolsó meccsen” – mondta.

Golovin szerint jó úton halad és nagyon sokat fejlődött a csapat, igaz, míg a 2024-es Eb-n mérkőzésről mérkőzésre javultak, most ez

Golovin Vlagyimir szövetségi kapitány a német-holland közös rendezésű női kézilabda-világbajnokság negyeddöntőjében játszott Hollandia – Magyarország mérkőzésen a rotterdami Ahoy Arénában 2025. december 10-én

Fotó: MTI/Szigetváry Zsolt

nem sikerült. Hozzátette, most, a vb-n teljesen más volt keret, kilenc új emberrel és újoncokkal. „Nagyon hullámmzó volt ez a teljesítmény mérkőzésen belül és meccsek között is. Amikor nem jött a teljesítmény, görcsössé vált a játékunk, és ezt a pályán is lehetett látni” – fogalmazott Golovin, aki a mutatott játék alapján a dánok ellen egy góllal elvesztett középdöntős találkozót tartja a torna csúcspontjának.

A negyeddöntőről beszélve elmondta, úgy érezték közben, hogy a hollandok megkapták a hazai pályát a játékezetőktől, de utólag visszanezve a meccset, nem tükrözte azt, amit akkor érezték.

A szövetségi kapitány úgy véli, minden játékosában „maradt még”,

és egyértelműen többet tudnak. „Azt mondom, ha ugyanaz a csapat, mint a tavalyi Eb-n, akkor szerintem a teljesítmény is ugyanolyan maradt volna. Az Eb-bronzérmesek sokkal többet vállaltak, mint kellett volna, és ebből több hiba lett, mint jó. A vb előtt is tudtam, hogy az Eb-t megismételni nagyon nehéz, de világversenyről világversenyre egyre jobbak leszünk. Az a csapat nagyjából két éven át együtt dolgozott, és szerencsés volt, hogy előtte volt az olimpia, amire négy hetünk volt felkészülni. Abba nagyon sok minden belefér. Most ez hiányzott” – összegzett a szövetségi kapitány.

Magyarországnál a stafétabot

Átvette a Nemzetközi Kézilabda-szövetség zászlaját a holland-német közös rendezésű női kézilabda-világbajnokság vasárnapi zárónapján, Rotterdamban a Magyar Kézilabda-szövetség elnöke és alelnöke, Ilyés Ferenc és Pálinger Katalin, jelezve, hogy 2027-ben Magyarország lesz a női vb házigazdája.

Ilyés Ferenc hangsúlyozta, külön büszkeség, hogy az ország egyedüli rendezőként láthatja vendégül a világ legjobb válogatottjait, ami egyszerre jelent elismerést és komoly kihívást.

A szervezésen a budapesti székhelyű föderáció a Nemzeti Rendezvény-szervező Ügynökséggel együtt dolgozik, a végleges helyszíneket pedig a korábbi világbajnokságok tapasztalatainak feldolgozása után jelölik ki, annyi azonban biztos, hogy a döntőket Budapesten rendezik.

A sportvezető szerint a siker egyik kulcsa a magyar válogatott szereplése lesz, amely jelenleg is a világ élvonalához tartozik.

A 28. női világbajnokságot 2027. november 30. és december 19. között rendezik meg, 32 csapat részvételével, és kiemelt jelentőséggel bír majd a Los Angeles-i olimpiai kvalifikáció szempontjából is.

Módosítják a férfi BL- és EL-helyek kiosztását

A 2026/2027-es idénytől módosítja a férfi Bajnokok Ligájára és Európa-ligára szóló helyek kiosztását az Európai Kézilabda-szövetség (EHF).

A 24 csapatos BL-ben az előző három kiírás (2022/23, 2023/24 és 2024/25) eredményei alapján kialakított országgrangorban az első tíz helyen álló szövetség bajnoka automatikusan indulhat. Ezekből az országokból további két csapat kérhet BL-indulási jogot azok közül a klubok közül, amelyek bajnoki helyezésük alapján az Európa-ligában szerepelhettek volna.

Az automatikus BL-hellyel nem rendelkező országokból legfeljebb négy csapat kaphat BL-kvótát, az EHF illetékes bizottsága pedig további két indulási jogról – szabadkártyáról – dönthet. Egy országból maximálisan három gárda indulhat a BL-ben.

Az új rendszerű Európa-ligában 32 csapat vehet részt – nyolc négyes csoporttal –, nyolc feltölthető hellyel, selejtező nélkül. A mezőny feltöltésénél azok a nemzetek élveznek elsőbbséget, amelyeknek BL-felminősítés miatt nem maradna együttesük az EL-re. Az EHF ebben a kupában is fenn tartja magának a jogot szabadkártya kiosztására.

Az EHF végrehajtó bizottsága a női BL és EL reformjával jövő tavasszal foglalkozik tüzetesebben, és a módosított rendszer a 2027/28-as idénytől lépne életbe.

2025. december 19. – fontos bevallások benyújtásának határideje

A Brassói Regionális Pénzügyi Főigazgatóság felhívja az adózók figyelmét, hogy december 19. a következő adóbevallások benyújtásának határideje:

- 100. számú nyomtatvány: Nyilatkozat az állami költségvetésnek fizetendő kötelezettségekről;
 - 112. számú nyomtatvány: Nyilatkozat a társadalombiztosítási járulékok, jövedelemadó és a biztosított személyek névjegyzékbeli adatainak fizetési kötelezettségéről, havi határidővel és e kötelezettségek jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő teljesítésével;
 - 112. számú nyomtatvány: Nyilatkozat a társadalombiztosítási járulékok, jövedelemadó és a biztosított személyek névjegyzékének fizetési kötelezettségéről 2025. októberre és novemberre vonatkozóan, a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően;
 - 208. számú nyomtatvány: Informatív nyilatkozat a személyes vagyonból származó ingatlanátruházás jövedelemadójáról;
 - 224. számú nyomtatvány: Nyilatkozat a Romániában tevékenységet folytató magánszemélyek által külföldről kapott jövedelemről;
 - 300. számú nyomtatvány: Héabevallás;
 - 301. számú nyomtatvány: Különleges héabevallás;
 - 311. számú nyomtatvány: Nyilatkozat a beszedett hozzáadottérték-adóról azon adóalanyok esetében, akiknek a héa-regisztrációs számát a 227/2015. évi adótörvénykönyvről szóló törvény 316. paragrafusa 11. bekezdésének a, e, g vagy h pontja szerint törölték.
- További információk a következő címen érhetők el:
- a www.anaf.ro weboldalon, az Adózói segítségnyújtás, Információk az adókötelezettségekről, Adókötelezettségek naptára menüpont alatt;
 - telefonon az ANAF adózóknak segítséget nyújtó call center 031.403.91.60 számán.

A kommunikációs, PR- és sajtóosztály

Színházjegyet karácsonyra, HAHOTA-kabarépremier!

A marosvásárhelyi **Hahota** színtársulat ez alkalommal rendhagyó módon nem szilveszter előtt, hanem **január 29-én, csütörtök este 7 órától** robbantja be a Maros Művészegyüttes előadótermében a minden évben oly várva várt, vadonatúj kabaré-előadását, amelynek címe **Bolond a világ!**

A Hahota vár mindenkit sok szeretettel, friss poénokkal, hahotázással teli estékre! Ajándékozzanak karácsonyra belépőket, hozzák magukkal a családot, a barátokat, és készüljenek egy estére, ahol garantált a jókedv!

Fellépnek: Puskás Győző, Csíki Hajnal, Cseke Péter, Szőlősi P. Szilárd és Cseke Erzsébet.

Énekel: Jakab Bodoni Ildikó. Rendező: Kovács Levente.

Jegyek elővételben már kaphatók a Kultúrpalota és a Maros Művészegyüttes jegypénztáraiban, valamint a World Travel Shop utazási irodában.

Nyitvatartás: Kultúrpalota: hétfőtől péntekig 10–13 óra között, kedden és csütörtökön 17–19 óra között. Maros Művészegyüttes: hétfőtől péntekig 17:30–19 óra között és minden előadás előtt egy órával. World Travel Shop: hétfő – péntek 9–16 óra között.

Jegyinformációk: 0747-431-520.

Egy jegy ára: 75 lej.

Ne maradjanak le az igazi Hahota-élményről!

Marosvásárhelyen csak 14 alkalommal lesz megtekinthető az új előadás!

Mi idén nem árat, hanem SZÍNVONALAT EMELÜNK!

Keresse a lapárosoknál és az ismertebb könyvesboltokban, vagy rendelje meg online a www.magyarlapok.ro oldalon!

www.facebook.com/SzekelyKalendarium

A DGAF három kereskedelmi és logisztikai komplexumban végzett ellenőrzésének eredményei Bukarestben és Ilfov megyében

– 8 millió adókövetkezmény, 3 millió bírság és több mint 17 millió közpénz és áru elkobzása 2025 szeptember és november között –

Szeptembertől az Adó- és Pénzügyi Hivatalhoz tartozó Adócsalás Elleni Főigazgatóság (DGAF) operatív ellenőrzést végzett három kereskedelmi és logisztikai komplexumban Bukarestben és Ilfov megyében, tekintettel a magas adókockázattal járó tevékenységekhez – mint például a szállítás, tárolás és értékesítés – kapcsolódó adókockázatra.

A művelet keretében eddig 297 gazdasági szereplő tevékenységét ellenőrizték, amelyek összesen 1500 (mintegy 150.000 négyzetméter alapterületű) raktárhelyiséget használtak, és több illegális tevékenységet is feltártak. Ezek főként a származási okmányokkal nem rendelkező áruk birtoklását és értékesítését, valamint a kereskedelmi tevékenységekből származó jövedelem teljes körű bejelentésének elmulasztását érintették.

Ezen megállapítások eredményeként a csalásellenes ellenőrök 8.180.398 lej összegű adókövetelést állapítottak meg, amely jövedelemadót és héát tartalmaz, elrendelték 17.990.061 lej becsült értékű pénzügyi összeg és áru elkobzását, valamint összesen 3.055.209 lej büntetést róttak ki a hatályos jogszabályokat megsértő gazdasági szereplőkre.

A gazdasági szereplőknél végzett, működésre vonatkozó ellenőrzéseken túlmenően az Adócsalás Elleni Főigazgatóság ellenőrei folyamatosan figyelemmel kísérik a pénzügyi kockázatot jelentő árukat azzal a céllal, hogy azonosítsák az illegális ellátási láncokat, ellenőrzik az áruk nyomonkövethetőségét, és megakadályozzák, hogy jogi származási okmányokkal nem rendelkező áruk kerüljenek a kereskedelmi forgalomba.

Ez a tevékenység része azoknak a szisztematikus ellenőrzéseknek, amelyeket az adócsalás megelőzése, felderítése és leküzdése érdekében végeznek, és amelyek illegális tevékenységekhez kapcsolódnak, amelyek adóügyi kockázatot jelentő áruk értékesítésével és tárolásával járnak. A DGAF folytatja az ilyen ellenőrzéseket a magas adókockázatu területeken, hogy növelje az önkéntes megfelelést, és biztosítsa az egyenlő versenyfeltételeket.

Javasoljuk, hogy minden olyan adófizető, aki magas adókockázattal járó területeken folytat kereskedelmi tevékenységet, a hatályos jogszabályoknak megfelelően használja a RO e-Factura, RO e-Transport, RO e-AMEF rendszereket a hatályos jogszabályoknak megfelelően, és hogy az áruk helyétől függetlenül, a szállítás, tárolás vagy forgalmazás során megőrizze a bizonylatokat, és helyesen vallják be az általános konszolidált állami költségvetésnek fizetendő adókötelezettségeket.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK: fakivágást, fametszést, faelhordást, épületbontást, törmelék-elszállítást. Tel. 0770-621-920. (27066)

TAPASZTALT SZAKEMBER vállal: kinti/benti meszelést, teraszfelújítást, lakásfelújítást, tetőjavítást, bármilyen kisebb vagy nagyobb építkezési munkát, akár saját anyagból is. Tel. 0746-381-939, Szabó István. (27068)

MEGEMLÉKEZÉS

Minden elmúlik, minden elvész, csak egy él örökké: az emlékezés.

Mély fájdalommal emlékezünk a december 17-én elhunyt TOTH AMÁLIÁRA

halálának 25. évfordulóján. Emléke legyen áldott és nyugalma csendes!

Férje, József, lányai: Gyöngyi és Tünde, valamint családjuk. (27263-I)

ELHALÁLOZÁS

„Nem a nap lesz többé napvilágod, és nem a hold fénye világít neked, hanem az Úr lesz örök világosságod, és Istened lesz ékességed.” (Ézs. 60:19)

Szívünk mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a drága jó feleség, édesanya, nagymama, testvér, anyós, rokon és jó szomszéd,

LŐRINCZI MIKLÓSNÉ
szül. NAGY MÁRIA

néhai testvérünk földi életének 73. esztendejében, 2025. december 15-én visszaadta lelkét teremtő urának.

Temetési szertartására 2025. december 18-án, csütörtökön 12 órától kerül sor a marosvásárhelyi református temetőben. Virrasztása december 17-én 17 órától lesz a helyi református temető ravatalozójában.

Gyászoló szerettei. (-I)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Búcsúzunk kedves szomszédunktól,
NEMES ERZSÉBETTŐL.

Őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak.
A Kornisa sétány 18. szám alatti szomszédok. (68982-I)

DORA KÓRHÁZ

Teljes körű ellátás
az egész családnak!

 Szemészet

 Gasztroenterológia

 Kardiológia

 Fül-orr-gégészet

 Érsebészet

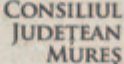
 Tüdőgyógyászat

 Plasztikai sebészet

 www.doraoptics.ro 0771 195 340

Meghívó

A Maros Megyei Múzeum szeretettel meghívja Önt a **Fejezetek egy múzeum történetéből. Példák Marosvásárhelyről** című időszakos kiállítás megnyitójára, amelyre **2025. december 18-án**, csütörtökön **17 órától** kerül sor a múzeum várbeli épületében.

FEJEZETEK EGY MÚZEUM TÖRTÉNETÉBŐL. PÉLDÁK MAROSVÁSÁRHELYRŐL

KÖNYVBEMUTATÓ

Szeretettel meghívjuk Dán Mária-Éva *Játék a fényben* című kötetének bemutatójára, amelyre dec. 18.-án, 18 órai kezdettel kerül sor, a Bolyai téri Unitárius Egyházközség tanácstermében.

A kötetet Zsigmond Júlia ajánlja.

Zenei közreműködők:
Mátéfi Péter - lantgitar
Szobolai Réka - ének

Marosvásárhelyi Rádió
Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

Kedvezményes könyvek a Kóbak könyvesboltokban:

Több mint 50 könyv!

40% kedvezmény!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám